

În temeiul Hotărârii Parlamentului României nr. 28/2020 privind numirea președintelui Autorității Naționale pentru Administrare și Reglementare în Comunicații,

În temeiul dispozițiilor art. 11 alin. (1) și art. 12 alin. (1) și (3) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 22/2009 privind înființarea Autorității Naționale pentru Administrare și Reglementare în Comunicații, aprobată prin Legea nr. 113/2010, cu modificările și completările ulterioare, ale prevederilor art. 36 alin. (1) și art. 38 alin. (1) lit. a), alin. (5) și alin. (6) din Legea nr. 159/2016 privind regimul infrastructurii fizice a rețelelor de comunicații electronice, precum și ale art. 20 alin. (1) și (2) din Decizia președintelui Autorității Naționale pentru Administrare și Reglementare în Comunicații nr. 1171/2016 pentru stabilirea procedurii de soluționare a litigiilor privind regimul infrastructurii fizice a rețelelor de comunicații electronice,

PREȘEDINTELE AUTORITĂȚII NAȚIONALE PENTRU ADMINISTRARE ȘI REGLEMENTARE ÎN COMUNICAȚII

emite prezenta:

DECIZIE¹ PRIVIND SOLUȚIONAREA LITIGIULUI DINTRE TELEKOM ROMANIA COMMUNICATIONS S.A. ȘI SOCIETATEA DE DISTRIBUȚIE A ENERGIEI ELECTRICE MUNTENIA NORD S.A., SOCIETATEA DE DISTRIBUȚIE A ENERGIEI ELECTRICE TRANSILVANIA SUD S.A. ȘI SOCIETATEA DE DISTRIBUȚIE A ENERGIEI ELECTRICE TRANSILVANIA NORD S.A.

I. Introducere

I.A. Sesizarea reclamantei

La data de 5 aprilie 2018, reclamanta TELEKOM ROMANIA COMMUNICATIONS S.A. (denumită în continuare Telekom Romania) cu sediul în București, Piața Presei Libere nr. 3-5, City Gate, Turnul de Nord, etajele 8-17, sector 1, a înaintat Autorității Naționale pentru Administrare și Reglementare în Comunicații (denumită în continuare ANCOM sau Autoritatea), o sesizare împotriva pârâtelor SOCIETATEA DE DISTRIBUȚIE A ENERGIEI ELECTRICE MUNTENIA NORD S.A. (denumită în continuare Electrica Muntenia Nord), cu sediul în Ploiești, str. Mărășești, nr. 44, județul Prahova, SOCIETATEA DE DISTRIBUȚIE A ENERGIEI ELECTRICE TRANSILVANIA SUD S.A. (denumită în continuare Electrica Transilvania Sud), cu sediul în Brașov, str. Pictor Luchian, nr. 25, județul Brașov și SOCIETATEA DE DISTRIBUȚIE A ENERGIEI ELECTRICE TRANSILVANIA NORD S.A. (denumită în continuare Electrica Transilvania Nord), cu sediul în Cluj-Napoca, str. Ilie Măcelaru, nr. 28A, județul Cluj, prin intermediul căreia a solicitat Autorității:

1. Obligarea pârâtelor să acorde accesul Telekom Romania la infrastructura fizică a acestora, cu titlu provizoriu, până la soluționarea definitivă a sesizării, având în vedere urgența situației determinată de expirarea termenului contractual, refuzul pârâtelor de a acorda accesul, precum și prejudiciile deosebit de grave ale întreruperii accesului Telekom Romania la infrastructura pârâtelor, rezultând astfel imposibilitatea Telekom Romania de a furniza servicii de comunicații electronice utilizatorilor finali;

¹ Prezenta decizie se emite în șase exemplare originale. Exemplarul care se va comunica TELEKOM ROMANIA COMMUNICATIONS S.A. va conține informații anonimizate.

2. Obligarea pârâtelor să permită societății Telekom Romania accesul la infrastructura fizică (stâlpi de susținere a liniilor electrice aeriene de distribuție de joasă tensiune) în vederea construirii, instalării, întreținerii, înlocuirii ori mutării rețelelor de comunicații electronice;

3. Stabilirea tarifului de acces la infrastructura fizică a pârâtelor, ținând cont de principiile specifice unei metodologii de calcul a tarifelor pentru accesul la infrastructura fizică;

Sesizarea² a fost înregistrată la ANCOM cu nr. SC-11341/05.04.2018.

Prin adresa³ înregistrată la ANCOM cu nr. SC-21215/20.06.2018, Telekom Romania a completat sesizarea și a solicitat Autorității:

(1) să stabilească durata aplicabilității tarifului de acces la infrastructura fizică a pârâtelor (tarif ce urmează a fi determinat de ANCOM), Telekom apreciind ca fiind rezonabilă aplicarea tarifului stabilit de ANCOM cel puțin până la data de 31.12.2019;

(2) să oblige pârâtele să acorde Telekom Romania acces la infrastructura de susținere a liniilor electrice de joasă tensiune în aceleași condiții comerciale și non-comerciale stabilite prin Contractul nr. 9/2015 (astfel cum a fost modificat prin Actele adiționale nr. 7), cu luarea în considerare a tarifului și duratei de aplicare a tarifului ce vor fi stabilite de ANCOM, și totodată obligarea pârâtelor de a nu condiționa acordarea accesului la infrastructură de acceptarea noilor clauze comerciale și non-comerciale propuse de pârâte prin proiectul de contract trimis Telekom Romania în data de 2 mai 2018.

I.B. Cererile reconvenționale ale pârâtelor

Prin adresele⁴ înregistrate la ANCOM cu nr. SC-15364/10.05.2018, nr. SC-15427/11.05.2018 și nr. SC-15456/11.05.2018, Electrica Muntenia Nord, Electrica Transilvania Sud și Electrica Transilvania Nord au formulat cereri reconvenționale prin intermediul cărora au solicitat Autorității obligarea Telekom Romania la încheierea unui nou contract de acces, în condițiile propuse prin Notificarea nr. 9900/4815/24.04.2018, respectiv prin aplicarea tarifelor stabilite conform documentului „*Studiu de piață și fundamentare tarife privind utilizarea stâlpilor de electricitate ca suport pentru infrastructura operatorilor de comunicații*” (denumit în continuare *Studiu*⁵), până la data la care ANCOM se va pronunța asupra tarifelor solicitate, urmând ca, după pronunțarea unei decizii de către ANCOM privind tarifele de acces sau rămânerea definitivă a unei hotărâri judecătorești de contestare a deciziei Autorității, plățile să se efectueze retroactiv, începând cu 1 aprilie 2018.

Prin intermediul adreselor înregistrate la ANCOM cu nr. SC-21284/21.06.2018 și nr. SC-21318/21.06.2018, Electrica Muntenia Nord și Electrica Transilvania Sud au precizat obiectul cererilor reconvenționale, solicitând ca Telekom Romania să fie obligată să achite tarifele stabilite conform *Studiului*, care vor fi incluse într-un contract nou, aplicarea acestora urmând să se facă începând cu data de 1 aprilie 2018 și până la data la care ANCOM se va pronunța asupra tarifelor solicitate, urmând ca, după pronunțarea de către Autoritate a unei decizii privind tarifele de acces la infrastructură sau rămânerea definitivă a unei hotărâri judecătorești de contestare a deciziei ANCOM, obținută de către oricare din părți, plățile să fie regularizate retroactiv, începând cu data de 1 aprilie 2018.

În cadrul întâlnirii⁶ care a avut loc în data de 20 august 2018, Electrica Transilvania Nord a menționat că înțelege să își precizeze obiectul cererii reconvenționale în sensul în care a fost precizat de către celelalte pârâte.

²Adresa Telekom Romania cu nr. 040418/TKR/CAF/JRR/71088;

³Adresa Telekom Romania cu nr. 190618/TKR/CAF/JRR/78966;

⁴Adresa Electrica Muntenia Nord nr. 2424/10.05.2018, adresa Electrica Transilvania Sud nr. 7000-13443/11.05.2018 și adresa Electrica Transilvania Nord nr. 25456/11.05.2018;

⁵realizat de PricewaterhouseCoopers Management Consultants S.R.L.;

⁶Dezbaterile acestei ședințe au fost consemnate în Procesul-verbal înregistrat la ANCOM cu nr. SC-DJ/27249/20.08.2018;

II. Desfășurarea procedurii

La data de 19 aprilie 2018, în temeiul dispozițiilor art. 6 alin. (1) din Decizia președintelui ANCOM nr. 1171/2016 pentru stabilirea procedurii de soluționare a litigiilor privind regimul infrastructurii fizice a rețelelor de comunicații electronice (în continuare, Decizia președintelui ANCOM nr. 1171/2016), președintele ANCOM, prin Decizia nr. 372/2018⁷, a numit Comisia responsabilă cu soluționarea litigiului dintre Telekom Romania și Electrica Muntenia Nord, Electrica Transilvania Sud și Electrica Transilvania Nord (denumită în continuare Comisia), formată din următoarele persoane:

- doamna Carmen ILIESCU, șef serviciu, Serviciul Litigii și Protecția Drepturilor Utilizatorilor, Direcția Juridică, în calitate de președinte;
- domnul Marius SĂCEANU, director Direcția Juridică, în calitate de membru;
- domnul Ionuț SIN, consilier juridic, Serviciul Litigii și Protecția Drepturilor Utilizatorilor, Direcția Juridică, în calitate de membru;
- domnul Bogdan CONSTANTIN, expert, Serviciul Acces și Interconectare, Direcția Reglementare Economică, Direcția Executivă Reglementare, în calitate de membru;
- domnul Laurențiu CALOTĂ, expert, Serviciul Audit și Contabilitatea Costurilor, Direcția Reglementare Economică, Direcția Executivă Reglementare, în calitate de membru;
- domnul Florin LAZANU, expert, Serviciul Reglementări Comunicații Electronice, Departamentul Reglementare Tehnică, Direcția Executivă Reglementare, în calitate de membru.

În temeiul art. 7 alin. (1) din Decizia președintelui ANCOM nr. 1171/2016, la data de 23 aprilie 2018, Autoritatea a comunicat⁸ părților un exemplar al sesizării Telekom Romania și a solicitat acestora formularea unui răspuns la sesizare, în termenul legal de 10 zile lucrătoare de la data comunicării, prevăzut de dispozițiile art. 7 alin. (4) lit. a) din același act normativ.

Pârâtele au formulat și transmis răspunsuri la sesizare, astfel:

- prin adresa înregistrată la ANCOM cu nr. SC-15364/10.05.2018, Electrica Muntenia Nord a solicitat Comisiei respingerea petitelui 1 al sesizării ca lipsit de obiect și a petitelui 2 ca inadmisibil;
- prin adresa înregistrată la ANCOM cu nr. SC-15.417/11.05.2018, Electrica Transilvania Sud a solicitat Autorității ca, pe cale de excepție, să respingă petitul 1 al sesizării ca fiind lipsit de obiect și prematur și, totodată, să respingă ca inadmisibile petitele 2 și 3;
- prin adresa înregistrată la ANCOM cu nr. SC-15.674/14.05.2018, Electrica Transilvania Nord a solicitat Comisiei respingerea petitelui 1 al sesizării ca lipsit de obiect, al petitelui 2 ca inadmisibil, precum și respingerea, în parte, a petitelui 3.

La data de 23 mai 2018, prin adresele înregistrate la ANCOM cu nr. SC-DJ-17314/23.05.2018, nr. SC-DJ-17315/23.05.2018 și nr. SC-DJ-17312/23.05.2018, Comisia a comunicat reclamantei răspunsurile la sesizare, precum și cererile reconvenționale formulate de către pârâte, punându-i în vedere că, în temeiul art. 7 alin. (1) și alin. (4) lit. a) din Decizia președintelui ANCOM nr. 1171/2016, termenul pentru depunerea răspunsului la cererile reconvenționale ale pârâtelor este de 10 zile lucrătoare de la comunicarea acestora.

Prin adresa⁹ înregistrată la ANCOM cu nr. SC-19759/11.06.2018, Telekom Romania a formulat răspuns la cererile reconvenționale ale pârâtelor, prin care a solicitat ANCOM să dispună încheierea unui contract între părți, cu titlu temporar până la soluționarea prezentului litigiu (astfel cum au solicitat și pârâtele prin cererile reconvenționale) însă i) la tariful agreeat de părți prin Contractul nr. 9/2015, modificat prin Actele adiționale nr. 7, nu la tariful majorat propus de pârâte și cu ii) efectuarea regularizării plăților și ajustării tarifului, începând cu data de 1 aprilie 2018, la data emiterii deciziei de soluționare a prezentului litigiu.

⁷ modificată prin Decizia nr.384/2018 și Decizia nr. 926/2019;

⁸Prin adresa înregistrată la ANCOM cu nr. SC-DJ-13068/24.04.2018, destinată Electrica Transilvania Sud, prin adresa înregistrată la ANCOM cu nr. SC-DJ-13069/24.04.2018, destinată Electrica Transilvania Nord, prin adresa înregistrată la ANCOM cu nr. SC-DJ-13064/24.04.2018, destinată Electrica Muntenia Nord;

⁹ Adresa Telekom Romania cu nr.080618/TKR/CAF/JRR/77925;

În temeiul dispozițiilor art. 8 alin. (1) din Decizia președintelui ANCOM nr. 1171/2016, prin adresele înregistrate la ANCOM cu nr. SC-DJ-20329/13.06.2018¹⁰, nr. SC-DJ-20330/13.06.2018¹¹, nr. SC-DJ-20332/13.06.2018¹² și nr. SC-DJ-20331/13.06.2018¹³, părțile au fost invitate în data de 21 iunie 2018 la sediul central al ANCOM, în vederea dezbaterii litigiului.

Prin adresele înregistrate la ANCOM cu nr. SC-20987/19.06.2018¹⁴, respectiv nr. SC-21000/19.06.2018¹⁵, Electrica Muntenia Nord și Electrica Transilvania Nord au solicitat amânarea întâlnirii comune cu reprezentanții Telekom Romania stabilite pentru data de 21 iunie 2018, pentru imposibilitatea prezentării în fața Autorității. Prin Procesul-verbal înregistrat la ANCOM cu nr. SC-DJ-21050/19.06.2018¹⁶, Comisia, luând act de solicitarea pârâtelor și constatând că nu sunt respectate cerințele impuse de dispozițiile art. 10 alin. (1) din Decizia președintelui ANCOM nr. 1171/2016, deoarece cererile nu au fost transmise cu cel puțin 3 zile lucrătoare înainte de data stabilită, a respins solicitările de amânare ca fiind tardiv formulate.

În cadrul întâlnirii din data de 21 iunie 2018¹⁷, Comisia, constatând că cererea completatoare respectă cerințele de admisibilitate prevăzute de dispozițiile art. 9 alin. (1) din Decizia președintelui ANCOM nr. 1171/2016, în conformitate cu prevederile art. 9 alin. (2) din același act normativ, a comunicat pârâtelor cererea și le-a pus în vedere să formuleze răspuns în termen de 10 zile lucrătoare de la data comunicării, respectiv de la data ședinței, sub sancțiunea decăderii din dreptul de a mai depune probe, cu excepția acelor a căror necesitate ar rezulta din dezbateri și pe care pârâtul nu le putea prevedea, și de a mai invoca excepții, în afara celor de ordine publică.

În vederea continuării dezbaterilor pe fond, părțile au fost invitate¹⁸ în fața ANCOM la datele de 19 iulie 2018, 20 august 2018, 12 septembrie 2018, 10 octombrie 2018, precum și la data de 6 noiembrie 2018.

Dezbaterile acestor întâlniri au fost consemnate în Procesele-verbale înregistrate la ANCOM cu nr. SC-DJ-27249/20.08.2018, nr. SC-DJ-29312/10.09.2018, nr. SC-DJ-32398/05.10.2018, nr. SC-DJ-37210/05.11.2018, precum și nr. SC-DJ-39565/21.11.2018.

La data de 20 noiembrie 2018, Electrica Transilvania Nord a transmis Autorității o adresă¹⁹, înregistrată la ANCOM cu nr. SC-39414/20.11.2018, prin care a solicitat amânarea întâlnirii stabilite pentru data de 26 noiembrie 2018.

La data de 21 noiembrie 2018, Comisia, în considerarea solicitării Electrica Transilvania Nord, a dispus amânarea întâlnirii, stabilind următoarea întâlnire în fața ANCOM pentru data de 6 decembrie 2018, aspect consemnat în Procesul-verbal înregistrat la ANCOM cu nr. SC-DJ-39631/22.11.2018.

În cadrul întâlnirii din data de 6 decembrie 2018, apreciind că nu mai are nevoie de informații suplimentare în vederea soluționării litigiului pe fond, Comisia a dispus închiderea dezbaterilor. Dezbaterile acestei ședințe au fost consemnate în Procesul-verbal nr. SC-DJ-42860/21.12.2018.

¹⁰Transmisă, în data de 13 iunie 2018, prin poștă electronică Telekom Romania, la adresa proceduraANCOM@telekom.ro;

¹¹Transmisă, în data de 13 iunie 2018, prin poștă electronică Electrica Transilvania Sud, la adresa office.tsd@distributie-energie.ro;

¹²Transmisă, în data de 13 iunie 2018, prin poștă electronică Electrica Muntenia Nord, la adresa office.mnd@distributie-energie.ro;

¹³Transmisă, în data de 13 iunie 2018, prin poștă electronică Electrica Transilvania Nord, la adresa <>;

¹⁴Adresă înregistrată la SDEE Muntenia Nord S.A. cu nr. 1792/18.06.2018, transmisă prin poșta electronică la data de 19.06.2018;

¹⁵ Adresă înregistrată la SDEE Transilvania Nord S.A. cu nr. 33735/18.06.2018, transmisă prin poșta electronică la data de 19.06.2018;

¹⁶ Comunicat părților, prin poștă electronică, la data de 19.06.2018;

¹⁷ Dezbaterile ședinței din data de 21 iunie 2018 au fost consemnate în Procesul-verbal înregistrat cu nr. SC-DJ-22782/02.07.2018.

¹⁸ Prin adresele înregistrate la ANCOM cu nr. SC-DJ-23359/06.07.2018, nr. SC-DJ-23360/06.07.2018, nr. SC-DJ-23361/06.07.2018 și nr. SC-DJ-23362/06.07.2018;

¹⁹ Adresa Electrica Transilvania Nord, nr.64732/20.11.2019;

Termenul de soluționare a litigiului a fost prelungit succesiv²⁰ până la data de 13 noiembrie 2020.

Prin adresa înregistrată la ANCOM cu nr. SC-DJ-28074/06.10.2020, Comisia a transmis părților soluția preliminară și le-a pus în vedere că, potrivit dispozițiilor art. 17 alin. (2) din Decizia președintelui ANCOM nr. 1171/2016, oricare dintre părți poate formula, în termen de cel mult 5 zile de la data comunicării soluției preliminare, observații motivate care vor fi transmise Comisiei. Părțile nu au transmis observații.

La data de 10 noiembrie 2020, în temeiul dispozițiilor art. 19 alin. (2) din Decizia președintelui ANCOM nr. 1171/2016, Comisia a prezentat președintelui ANCOM raportul privind soluționarea litigiului dintre Telekom Romania și Electrica Muntenia Nord, Electrica Transilvania Sud și Electrica Transilvania Nord.

III. Aspecte procedurale

În cadrul ședinței din data de 21 iunie 2018²¹, la dosarul cauzei a fost depus *Studiul*, atât în formă completă, cât și în formă sintetică, învederându-se, prin intermediul înscrisului înregistrat la ANCOM cu nr. SC-21285/21.06.2018, faptul că varianta integrală a acestui document, aflată la dispoziția Comisiei de litigiu, are caracter confidențial față de reclamantă. Un exemplar al versiunii sintetice a fost înmânat, în cadrul ședinței, reprezentantului societății Telekom Romania. Totodată, Comisia a luat act de cererea completatoare și de notele scrise, formulate verbal în cadrul ședinței și depuse²² la dosarul cauzei prin adresele Telekom Romania înregistrate la ANCOM cu nr. SC-21215/20.06.2018, respectiv nr. SC-21214/20.06.2018.

În vederea stabilirii cadrului procesual, respectiv pentru clarificarea obiectului litigiului dedus spre soluționare Autorității, în cadrul ședinței din data de 19 iulie 2018²³, Comisia, în considerarea cererii completatoare depuse la dosar de către Telekom Romania, a solicitat reclamantei să precizeze dacă cele două capete de cerere, formulate prin intermediul respectivei cereri, reprezintă pretenții noi, de sine stătătoare, sau au rolul de a completa unul dintre petitele din sesizare.

Față de solicitarea Comisiei, reclamanta a precizat că cele două capete de cerere sunt capete de cerere de sine stătătoare, necesitatea formulării acestora fiind efectul divergențelor dintre părți cu privire la unele clauze comerciale și non-comerciale propuse de pârâte prin proiectul de contract trimis Telekom Romania în data de 2 mai 2018. Astfel, cu privire la primul petit din cererea completatoare, prin intermediul căruia se solicită Autorității să stabilească durata aplicabilității tarifului de acces, reclamanta a afirmat că această solicitare nu a făcut obiectul sesizării inițiale, învederând că durata aplicabilității tarifului nu este reglementată potrivit legislației primare sau secundare din domeniul comunicațiilor electronice. De asemenea, subliniind faptul că perioada aplicabilității tarifului stă la baza disputelor recurente dintre părți deoarece contractele de acces sunt încheiate, de regulă, pe o perioadă destul de scurtă (maxim 1 an), reclamanta a considerat că, pentru mai multă predictibilitate în ceea ce privește relația comercială dintre părți și pentru a nu se ajunge ulterior, într-un timp foarte scurt, la un alt litigiu între părți, este necesar să se stabilească, odată cu tariful aplicabil pentru accesul la infrastructură, și durata aplicabilității acestui tarif.

Cu privire la cel de-al doilea petit formulat prin cererea completatoare, reclamanta a susținut că, prin intermediul solicitării ce face obiectul acestui petit, înțelege să conteste utilitatea

²⁰ Prin Deciziile președintelui ANCOM nr. 927/2018, nr. 171/2019, nr. 655/2019, nr. 1015/2019, nr. 142/2020 și nr. 572/2020

²¹ Dezbaterile acestei ședințe au fost consemnate în Procesul-verbal înregistrat la ANCOM cu nr. SC-DJ-22782/02.07.2018

²² Transmise prin poșta electronică la data de 20.06.2018 și înregistrate la ANCOM cu nr. SC-21215/20.06.2018, respectiv nr. SC-21214/20.06.2018;

²³ Dezbaterile acestei ședințe au fost consemnate în Procesul-verbal înregistrat la ANCOM cu nr. SC-DJ-27249/20.08.2018;

și legalitatea unor clauze contractuale, comerciale și non-comerciale, propuse de pârâte prin proiectul de contract trimis Telekom Romania în data de 2 mai 2018, astfel încât să fie soluționate, în cadrul acestui litigiu, toate diferendele existente între părți cu privire la condițiile de acces la infrastructura fizică a pârâtelor.

În cadrul aceleiași întâlniri din data de 19 iulie 2018, Comisia a pus în discuția părților excepțiile invocate, prin răspunsurile la sesizare, de către Electrica Muntenia Nord, Electrica Transilvania Sud și Electrica Transilvania Nord și a dat cuvântul pârâtelor în vederea susținerii acestora.

În ceea ce privește prima excepție invocată, **excepția lipsei de obiect cu privire la primul petit al sesizării**, prin intermediul căruia reclamanta a solicitat obligarea pârâtelor la acordarea accesului la infrastructura fizică a acestora, cu titlu provizoriu, până la soluționarea definitivă a litigiului, pârâtele au susținut faptul că au înțeles să invoce această excepție întrucât, în opinia acestora, nu se justifică o asemenea solicitare în contextul în care, în mod practic, reclamanta folosește infrastructura pârâtelor și în prezent, deși contractul prin care era reglementat accesul la stâlpii de susținere a liniilor de distribuție a energiei electrice nu mai este în vigoare, iar pârâtele și-au exprimat poziția de a nu proceda la demontarea circuitelor de comunicații electronice până la soluționarea litigiului.

De asemenea, cu privire la acest capăt de cerere, Comisia, învederând că prin intermediul răspunsului la sesizare, Electrica Transilvania Nord a invocat **excepția prematurității**, a solicitat acestei pârâte să precizeze dacă menține această excepție.

Față de solicitarea Comisiei, Electrica Transilvania Nord a afirmat că înțelege să invoce cu privire la primul petit al sesizării **excepția prematurității**, deoarece apreciază că o solicitare ca aceea care face obiectul acestui petit ar fi admisibilă în cazul în care Telekom Romania nu ar avea acces la infrastructura fizică a pârâtei, însă, în condițiile în care, în prezent, reclamanta folosește infrastructura fizică a pârâtelor, solicitarea care formează obiectul acestui capăt de cerere este prematură.

Pentru argumentele arătate, pârâtele au solicitat admiterea excepțiilor invocate și respingerea, în consecință, a primului capăt de cerere din sesizarea reclamantei.

În replică, față de excepțiile invocate de către pârâte cu privire la primul capăt al cererii, Telekom Romania a precizat că solicitarea sa privind obligarea pârâtelor la acordarea accesului reclamantei la infrastructura fizică a Electrica Muntenia Nord, Electrica Transilvania Sud și Electrica Transilvania Nord, ca măsură cu titlu provizoriu, a fost determinată de transmiterea de către acestea din urmă a patru adrese care conțineau un calendar privind demontarea circuitelor de comunicații electronice invocând, ca motiv al acestor adrese, neîndeplinirea obligației de etichetare. În vederea demonstrării celor afirmate, reclamanta a depus o serie de înscrisuri, înregistrate la ANCOM cu nr. SC-24625/19.07.2018. Referitor la obligația de etichetare, invocată de către pârâte pentru a proceda la demontarea circuitelor de comunicații electronice, reclamanta a afirmat că o astfel de obligație nu îi incumbă pentru că, pe de o parte, nu este o obligație prevăzută de lege și, pe de altă parte, părțile nu sunt ținute de un contract care să prevadă o astfel de obligație în sarcina Telekom Romania. Totodată, reclamanta a solicitat Comisiei să ia act de faptul că, la rândul lor, pârâtele au solicitat prin intermediul cererilor reconvenționale, ca măsură provizorie, încheierea unui contract de acces la infrastructură, confirmând astfel necesitatea unei asemenea măsuri care să normalizeze relațiile între părți pe perioada soluționării litigiului, cu mențiunea că exista o neînțelegere în privința tarifului aplicabil în această perioadă pentru accesul la infrastructură.

Prin urmare, pentru motivele arătate, reclamanta, apreciind că primul capăt al cererii, astfel cum a fost formulat, nu poate fi considerat lipsit de obiect și nici prematur, a solicitat Comisiei respingerea excepțiilor invocate de pârâte.

De asemenea, cu privire la primul capăt de cerere, în cadrul aceleiași ședințe, pârâtele au invocat și **excepția lipsei de interes**, argumentând în susținerea acestei excepții faptul că reclamanta folosește și în prezent infrastructura fizică deținută de către acestea, și, în acest context, aceasta nu justifică un interes actual în solicitarea sa, nefiind îndeplinită una dintre condițiile de exercitare a acțiunii civile, respectiv condiția ca interesul să fie actual. Astfel, în

considerarea celor arătate, pârâtele au solicitat admiterea excepției și respingerea capătului de cerere ca lipsit de interes.

În replică, reclamanta a solicitat respingerea excepției, apreciind că pârâtele nu mai pot invoca în această fază procesuală excepția lipsei de interes, având în vedere că ne aflăm la al doilea termen și, în conformitate cu prevederile art. 7 alin. (4) din Decizia președintelui ANCOM nr. 1171/2016, acestea sunt decăzute din dreptul de a mai invoca excepții.

În duplică, pârâtele au subliniat că excepția lipsei de interes este o excepție absolută care poate fi invocată în orice stadiu al litigiului.

Comisia, consemnând că părțile nu mai au excepții de invocat cu privire la primul capăt de cerere, **a invocat din oficiu excepția de necompetență a Autorității** față de acest petit.

De asemenea, Comisia a invocat **excepția de necompetență și cu privire la obiectul cererilor reconvenționale**, având în vedere că obiectul cererilor reconvenționale este similar cu obiectul primul petit al sesizării, pârâtele solicitând obligarea reclamantei la achitarea, cu titlu provizoriu, începând cu data de 1 aprilie 2018 și până la soluționarea litigiului de către ANCOM, a tarifului stabilit ca urmare a realizării *Studiului*.

În susținerea acestei excepții, Comisia a învederat că, în conformitate cu dispozițiile art. 36-39 din Legea nr. 159/2016²⁴, care stabilesc competența Autorității de a soluționa litigiile care privesc, printre altele, accesul la infrastructura fizică a operatorilor de rețea, coroborate cu prevederile Deciziei președintelui Autorității Naționale pentru Administrare și Reglementare în Comunicații nr. 1171/2016, dispunerea unor măsuri cu caracter provizoriu excedează competenței ANCOM. Totodată, Comisia, subliniind faptul că dispozițiile Deciziei președintelui Autorității Naționale pentru Administrare și Reglementare în Comunicații nr. 1171/2016 se completează cu Codul de Procedură Civilă numai în măsura în care specificul activității ANCOM permite acest lucru, a apreciat că, în prezentul litigiu, prin raportare la dispozițiile de drept comun care reglementează diversele măsuri provizorii și procedurile prin intermediul cărora acestea pot fi dispuse de către instanța de judecată, o completare cu prevederile din procedura civilă nu este posibilă.

Având cuvântul pe excepția invocată de către Comisie, reclamanta a afirmat că a apreciat că Autoritatea este competentă cu soluționarea petitului în discuție, în considerarea faptului că dispozițiile Deciziei președintelui ANCOM nr. 1171/2016 se completează cu dispozițiile Codului de procedură civilă. Cu toate acestea, reclamanta a înțeles să lase la aprecierea Comisiei modalitatea de soluționare a excepției, învederând că, în măsura în care Comisia consideră că măsurile interimare nu intră în competența ANCOM, în calitate de jurisdicție administrativ-specială, astfel de măsuri pot fi luate de către instanța de judecată.

Pârâtele, având cuvântul pe excepția invocată de către Comisie, au lăsat la aprecierea Comisiei soluționarea acestora.

Având în vedere excepțiile invocate cu privire la primul petit al sesizării, respectiv excepția lipsei de obiect, excepția prematurității și excepția lipsei de interes, precum și excepția de necompetență, Comisia, în considerarea prevederilor art. 248 alin. (1) și (2) din Codul de procedură civilă, s-a pronunțat, în cadrul întâlnirii din 19 iulie 2018, mai întâi asupra excepției de necompetență.

Astfel, în ceea ce privește excepția de necompetență invocată din oficiu cu privire la primul capăt de cerere din sesizarea reclamantei, precum și cu privire la cererile reconvenționale introduse de către pârâte, în considerarea argumentelor expuse în susținerea excepției, Comisia a admis excepția și a dispus respingerea primului capăt de cerere al sesizării Telekom Romania, precum și a cererilor reconvenționale, formulate de către pârâte, ca fiind inadmisibile.

În continuare, în cadrul ședinței din data de 19 iulie 2018, Comisia a dat cuvântul pârâtelor în vederea susținerii **excepției inadmisibilității invocate de către acestea cu privire la capătul doi** al sesizării, prin intermediul căruia Telekom Romania a solicitat obligarea Electrica Muntenia Nord, Electrica Transilvania Sud și Electrica Transilvania Nord la permiterea accesului la

²⁴ Legea nr. 159/2016 privind regimul infrastructurii fizice a rețelelor de comunicații electronice, precum și pentru stabilirea unor măsuri pentru reducerea costului instalării rețelelor de comunicații electronice

infrastructura fizică în vederea construirii, instalării, întreținerii, înlocuirii sau mutării rețelelor de comunicații electronice.

Față de această situație, pârâtele au menționat că, în prezent, nu mai există un contract în vigoare între părți, contractul care reglementa relația comercială dintre părți fiind ajuns la termen. Pe de altă parte, în susținerea inadmisibilității petiției, pârâtele au subliniat că, în ipoteza în care acest capăt de cerere ar fi admis, Autoritatea s-ar substitui acordului de voință al părților, ceea ce, în opinia acestora, ar contraveni atât prevederilor art. 1166 din Codul civil care definesc contractul ca reprezentând acordul de voințe a două sau mai multe persoane, cât și principiului autonomiei de voință care guvernează încheierea contractelor. Mai mult, pârâtele au subliniat faptul că încheierea unui contract de acces la infrastructura fizică a unui operator de rețea este precedată, potrivit dispozițiilor Legii nr. 159/2016, de formularea unei cereri, precum și de realizarea unui studiu de coexistență. De asemenea, pârâtele au susținut faptul că petiția al sesizării reprezintă o solicitare foarte largă deoarece nu este indicată o perioadă pentru care este solicitat accesul.

În continuare, Comisia a dat reclamantei cuvântul asupra excepției inadmisibilității, aceasta afirmând că, în conformitate cu prevederile art. 19 alin. (6) din Legea nr. 159/2016, în competența Autorității intră soluționarea litigiilor dintre furnizorii de comunicații electronice și operatorii de rețele cu privire la condițiile de acces și utilizare a infrastructurii fizice, inclusiv de tarifare, precum și la modalitățile de exercitare a acestor drepturi.

În ceea ce privește susținerile pârâtelor referitoare la caracterul general al obiectului petiției al sesizării, reclamanta a precizat că nu a deferit prezentul litigiu Autorității cu scopul stabilirii unui tarif general, *in abstracto*, ci a solicitat stabilirea tarifului aferent accesului, care reprezintă principalul aspect aflat în divergența părților. De asemenea, reclamanta a menționat că ambele părți își doresc o relație contractuală pe baza unor condiții contractuale pe care să le considere rezonabile.

Față de excepția invocată, reclamanta, în considerarea aspectelor menționate, a solicitat respingerea excepției inadmisibilității ca neîntemeiată.

În continuare, având în vedere că argumentele invocate de către pârâte în susținerea excepției evidențiau o lipsă de competență a Autorității de a se pronunța cu privire la capătul doi al sesizării, Comisia a solicitat pârâtelor să lămurească dacă excepția invocată este o excepție de necompetență a Autorității, care, în cazul în care ar fi admisă, ar avea ca efect respingerea capătului de cerere ca inadmisibil.

Față de solicitarea Comisiei, pârâtele au arătat că, în ceea ce privește obiectul capătului doi al cererii, consideră că Autoritatea nu este competentă să soluționeze solicitarea reclamantei, prin urmare înțeleg să solicite respingerea capătului de cerere ca inadmisibil, ca efect al lipsei de competență a ANCOM de a putea obliga pârâtele să permită accesul Telekom Romania la infrastructura fizică în vederea construirii, instalării, întreținerii, înlocuirii ori mutării rețelelor de comunicații electronice.

În continuare, Comisia, în considerarea obiectului capătului doi al cererii, astfel cum a fost formulat, a invocat lipsa de obiect a acestuia, având în vedere că prin intermediul acestui petit s-a solicitat obligarea pârâtelor la acordarea accesului la infrastructura fizică a acestora, acces care, în practică, așa cum rezultă din susținerile părților, este asigurat în prezent, reclamanta utilizând ca suport pentru rețele de comunicații electronice, inclusiv la data introducerii prezentului litigiu, stâlpii destinați susținerii circuitelor de distribuție a energiei electrice. Totodată, Comisia a subliniat că, din modalitatea de formulare a acestui capăt de cerere, rezultă că, în prezent, reclamanta nu beneficiază de acces la infrastructura pârâtelor, situație în care ar fi incidente dispozițiile art. 19 alin. (6) din Legea nr. 159/2016, care reglementează situația în care un furnizor de comunicații electronice solicită pentru prima dată accesul la infrastructura unui operator de rețea. Or, în prezentul litigiu, în conformitate cu afirmațiile părților, dar și având în vedere faptul că divergențele dintre părți care au determinat sesizarea Autorității au fost generate de dezacordul dintre acestea cu privire la modificarea unor clauze contractuale, inclusiv a tarifului aferent accesului la infrastructura pârâtelor, acces de care reclamanta beneficiază începând cu anul 2015 în baza

contractului încheiat în data de 30 ianuarie 2015, Comisia a învederat că nu ne aflăm în ipoteza reglementată de dispozițiile art. 19 alin. (6) din Legea nr. 159/2016.

Având cuvântul pe excepția invocată de către Comisie, Telekom Romania a susținut că cel de-al doilea petit al sesizării vizează acordarea accesului și stabilirea tarifului aferent acestuia pentru viitor, acces care trebuie să fie continuu, cu excepția situațiilor în care sunt incidente motivele de refuz prevăzute de Legea nr. 159/2016. De asemenea, reclamanta, invocând similaritatea solicitării sale cu o cerere adresată instanței de drept comun în materia locațiunii, respectiv privind asigurarea posesiei liniștite și utile locatarului, apreciază că, *mutatis mutandis*, ar trebui să fie admisibil petitul doi din sesizare, dedus spre soluționare ANCOM, acesta vizând constatarea existenței dreptului de acces la infrastructura pârâtelor.

Totodată, Telekom Romania, învederând că are nevoie de informații suplimentare pentru a formula o poziție cu privire la excepția lipsei de obiect, a solicitat Comisiei amânarea pronunțării pe excepția lipsei de obiect a capătului doi de cerere, în vederea depunerii unor concluzii scrise.

Având cuvântul pe excepția invocată de către Comisie, pârâtele au solicitat admiterea excepției invocate din oficiu de către Comisie.

Având în vedere excepțiile invocate cu privire la capătul doi al sesizării, respectiv excepția necompetenței și excepția lipsei de obiect, Comisia a învederat că, în considerarea dispozițiilor art. 248 alin. (1) și (2) din Codul de procedură civilă, se va pronunța mai întâi asupra excepției de necompetență, iar, în ceea ce privește excepția lipsei de obiect, Comisia, în considerarea solicitării reclamantei de a depune concluzii scrise cu privire la această excepție, va amâna pronunțarea și va acorda termen, până la data de 27 iulie 2018, pentru depunerea concluziilor scrise.

Astfel, referitor la excepția de necompetență, invocată de către pârâte și motivată de către acestea prin lipsa unui contract în vigoare între părți, Comisia a subliniat că, în conformitate cu dispozițiile art. 19 alin. (6) și (7) din Legea nr. 159/2016, Autoritatea poate fi sesizată cu soluționarea litigiilor apărute atât în situația în care se solicită accesul de către un furnizor de rețele de comunicații electronice la infrastructura unui operator de rețea, iar părțile nu ajung la un acord, respectiv la încheierea unui contract cu privire la condițiile de realizare a accesului, dar și în situația în care părțile se află într-o relație contractuală, dar pe parcursul derulării acesteia nu ajung la un acord cu privire la modificarea clauzelor contractuale. Prin urmare, chiar și în situația în care părțile nu s-ar afla într-o relație contractuală, aceasta nu reprezintă un motiv care să afecteze competența ANCOM de a interveni pe cale de litigiu în vederea stabilirii condițiilor de acces la infrastructură.

Astfel, în considerarea aspectelor învederate, Comisia a respins excepția de necompetență invocată de către pârâte cu privire la capătul doi al sesizării.

Cu privire la excepția lipsei de obiect a petitului doi al sesizării, Comisia s-a pronunțat în ședința din data de 20 august 2018²⁵. Astfel, în cadrul respectivei ședințe, Comisia a luat act de faptul că, prin adresa înregistrată la ANCOM cu nr. SC-25519/27.07.2018, Telekom Romania, având în vedere excepția lipsei de obiect, invocată din oficiu de către Comisie în cadrul ședinței din data de 19 iulie 2018, cu privire la petitul doi al sesizării prin intermediul căruia reclamanta a solicitat ca pârâtele să fie obligate să permită accesul la infrastructura fizică a acestora, constând în stâlpii de susținere a rețelelor de distribuție a energiei electrice, în vederea construirii, instalării, întreținerii, înlocuirii ori mutării rețelelor de comunicații electronice, a depus la dosarul cauzei note scrise cu privire la admisibilitatea acestuia.

Comisia, reținând pozițiile exprimate de către părți cu privire la admisibilitatea excepției lipsei de obiect a petitului doi al sesizării și reiterând argumentele expuse în susținerea excepției, a subliniat faptul că, în prezent, obiectul acestui petit este realizat deoarece, în temeiul contractului încheiat în anul 2015, Telekom Romania beneficiază de acces fizic la infrastructura pârâtelor, și a arătat că litigiul a fost determinat de divergențele existente între părți cu privire la modificarea condițiilor de exercitare a dreptului de acces. Totodată, Comisia a precizat că, în conformitate cu

²⁵ Dezbaterile acestei ședințe au fost consemnate în procesul-verbal înregistrat la ANCOM cu nr. SC-DJ-29312/10.09.2018;

dispozițiile art. 19 din Legea nr. 159/2016²⁶, dreptul de acces la infrastructura unui operator de rețea, de care beneficiază furnizorii de comunicații de rețele publice de comunicații electronice, nu poate fi exercitat *in abstracto*, ci presupune îndeplinirea anumitor condiții, prin urmare acesta nu poate fi acordat cu titlu general, astfel cum a solicitat reclamanta prin petitul doi al sesizării.

Prin urmare, pentru motivele arătate, Comisia a admis excepția lipsei de obiect a petitului doi al sesizării și a respins în consecință capătul de cerere.

Tot în cadrul ședinței din data de 19 iulie 2018, Comisia a pus în discuția părților **excepția inadmisibilității petitului cinci al sesizării (capătul doi al cererii completatoare), invocată de către pârâte prin adresele²⁷ prin intermediul cărora au formulat răspuns la cererea completatoare**, și a dat cuvântul pârâtelor pentru susținerea excepției invocate.

În susținerea excepției, pârâtele au precizat că, potrivit prevederilor legale, competența Autorității se rezumă la stabilirea tarifului aferent accesului la infrastructură, iar, prin intermediul petitului cinci, reclamanta a solicitat Comisiei să se pronunțe asupra unor clauze contractuale care nu vizează acest tarif. Față de aspectele învederate, pârâtele au considerat că Autoritatea nu este competentă să se pronunțe cu privire la aceste clauze contractuale.

În replică, reclamanta a solicitat respingerea ca neîntemeiată a excepției inadmisibilității, și, în considerarea dispozițiilor art. 19 alin. (6) și (7) din Legea nr. 159/2016, a învederat că tariful este numai unul dintre elementele obligației de acordare a accesului cu privire la care, în cazul în care părțile nu ajung la un acord, poate fi sesizată Autoritatea, care are competența să stabilească tariful aplicabil. Referitor la celelalte condiții asociate accesului, reclamanta a menționat că i se pare firesc ca inclusiv clauzele care vizează aceste aspecte să fie deduse Autorității, subliniind faptul că, ulterior stabilirii tarifului de acces de către ANCOM prin soluționarea litigiului, dacă există anumite divergențe în privința celorlalte clauze contractuale, s-ar putea ajunge la situația de a nu se încheia un contract de acces între părți.

Referitor la excepția inadmisibilității invocată cu privire la petitul cinci al cererii, astfel cum a fost completată, Comisia a învederat că, potrivit dispozițiilor art. 19 alin. (7) din Legea nr. 159/2016, Autoritatea este competentă să se pronunțe cu privire la modificarea clauzelor contractuale privind modalitățile și condițiile, inclusiv cele tarifare, în care se realizează accesul la infrastructura fizică. Așadar, în conformitate cu prevederile legale, competența Autorității de a interveni cu privire la conținutul clauzelor contractuale se limitează la acele clauze care vizează realizarea efectivă a accesului, nefiind competentă să se pronunțe asupra clauzelor contractuale care reglementează aspecte comerciale, care nu au legătură cu dreptul de acces la infrastructura fizică.

Comisia, având în vedere că, pentru a se putea pronunța asupra excepției, este necesară antamarea fondului pentru a analiza clauzele contractuale care fac obiectul petitului cinci, a dispus unirea excepției inadmisibilității cu fondul.

Cercetarea efectuată de către Comisia de soluționare a litigiului dintre Telekom Romania și Electrica Transilvania Nord, Electrica Transilvania Sud și Electrica Muntenia Nord a continuat cu dezbateră probatoriului propus de către pârâte, reprezentat de *Studiul de piață „Fundamentarea tarifelor privind utilizarea stâlpilor de electricitate ca suport pentru infrastructura operatorilor de comunicații”²⁸*, după la dosarul cauzei într-o formă completă în timpul întâlnirii din data de 21 iunie 2018, astfel cum am arătat mai sus, fiind lămurite aspectele privind cererea de confidențialitate formulată de către pârâte.

Prin intermediul notelor scrise²⁹ transmise Comisiei, Telekom Romania a solicitat respingerea solicitărilor pârâtelor privind caracterul confidențial al *Studiului* și, în subsidiar,

²⁶ Legea nr. 159/2016 privind regimul infrastructurii fizice a rețelelor de comunicații electronice, precum și pentru stabilirea unor măsuri pentru reducerea costului instalării rețelelor de comunicații electronice;

²⁷ Înregistrate la ANCOM cu nr. SC-23098/04.07.2018 (adresa Electrica Transilvania Sud), nr. SC-23.100/04.07.2018 (adresa Electrica Transilvania Nord) și nr. SC-23184/05.07.2018 (adresa Electrica Muntenia Nord);

²⁸ Înregistrat la ANCOM cu nr. SC-21319/21.06.2018;

²⁹ Prin adresa înregistrată la ANCOM cu nr. SC-23299/06.07.2018;

comunicarea versiunii integrale a acestuia întrucât, prin necomunicarea versiunii integrale, s-ar ajunge la încălcarea dreptului la apărare și la un proces echitabil. Mai exact, reclamanta a solicitat transmiterea unei variante confidențiale, realizată prin ascunderea informațiilor financiare care nu sunt informații publice sau făcute publice, comunicând restul informațiilor, inclusiv explicațiile, prezumțiile folosite și calculele efective, pentru a putea fi analizate de Telekom Romania, în vederea asigurării dreptului la apărare și la un proces echitabil. Reclamanta a considerat că nu există nicio justificare pentru care explicațiile consultantului care a realizat *Studiul* nu ar trebui puse la dispoziția Telekom Romania, în detrimentul posibilității acesteia de a analiza și de a formula apărări și nicio justificare pentru care datele financiare ale pârâtelor care au fost comunicate Autorității Naționale de Reglementare în domeniul Energiei (ANRE), prin intermediul machetelor de costuri, și care au fost făcute publice pe site-urile pârâtelor nu pot fi comunicate reclamantei. Astfel, Telekom Romania a apreciat că, pentru a-și exercita dreptul la apărare, trebuie să poată distinge în cadrul versiunii confidențializate a *Studiului* următoarele: considerațiile metodologice și cum acestea au fost implementate în calculul efectiv operat, modul de determinare și calculare a costurilor directe aferente liniilor electrice aeriene, cheile de alocare a costurilor folosite de consultant la elaborarea *Studiului*, precum și modul în care costurile indirecte și generale au fost luate în considerare la calcularea cotei de alocare. Reclamanta a adăugat că, în lipsa acestora, se află în imposibilitatea de a verifica și argumenta, în fața Comisiei, măsura în care metodologia de calcul propusă de pârâte contravine principiului cauzalității economice, statuat de art. 19 lit. a) din Metodologia de stabilire a tarifelor pentru serviciul de distribuție a energiei electrice, aprobată prin Ordinul președintelui ANRE nr. 72/2013.

Admisibilitatea *Studiului* ca mijloc de probă cu caracter confidențial a fost pusă în discuția părților în cadrul întâlnirii din 20 august 2018, ocazie cu care pârâtele, în susținerea admiterii acestei probe, au precizat că solicitarea privind caracterul confidențial al *Studiului* este justificată prin faptul că societățile, fiind listate la bursă, se supun anumitor reguli în privința datelor care se comunică în piață și devin publice. În legătură cu afirmațiile formulate de către Telekom Romania în cadrul ședinței privind caracterul public al unora dintre datele utilizate în acest studiu, respectiv a acelor date cu privire la care pârâtele au obligația publicării pe site-urile proprii conform cerințelor din legislația din domeniul energiei, pârâtele au menționat că aceste date nu se regăsesc ca atare în studiu, ci într-o formă agregată, iar rezultatul obținut nu are caracter public.

În cadrul întâlnirii din data de 20 august 2018, având în vedere poziția părților cu privire la admisibilitatea ca probă cu caracter confidențial a *Studiului*, analizând documentele depuse la dosarul cauzei de către pârâte și ținând cont de dispozițiile art. 23 din Decizia președintelui Autorității Naționale pentru Administrare și Reglementare în Comunicații nr. 1171/2016, potrivit căroră, atunci când părțile solicită tratarea anumitor informații ca fiind confidențiale, acestea vor transmite Comisiei o variantă confidențială motivată corespunzător, Comisia a solicitat pârâtelor ca, până la data de 28 august 2018, să depună o variantă neconfidențială a *Studiului*, pe care să marcheze datele pe care le consideră confidențiale și să motiveze corespunzător caracterul confidențial pentru fiecare informație care se dorește a nu fi divulgată.

Pârâtele au răspuns solicitării Autorității prin transmiterea adreselor³⁰ înregistrate la ANCOM cu nr. SC-28023/28.08.2018³¹, nr. SC-28024/28.08.2018³² și nr. SC-27994/28.08.2018³³, prin care au reiterat admiterea cererii de confidențialitate, fără însă a depune o variantă integrală a *Studiului* care să conțină marcate corespunzător datele confidențiale, respectiv motivarea caracterului confidențial a fiecărei date care urma a fi confidențializată. Față de această situație, prin notele scrise depuse în cadrul întâlnirii din 12 septembrie 2018, reclamanta a solicitat ca proba propusă a fi administrată să fie înlăturată în totalitate din probatoriu și decizia prin care Comisia va soluționa litigiul dintre părți să nu aibă ca fundament *Studiul* pârâtelor.

Comisia, analizând argumentele invocate în susținerea caracterului confidențial, dar și informațiile cuprinse în *Studiu*, a constatat că, deși acesta conține date cu privire la care este

³⁰ Comunicate reclamantei la data de 5 septembrie 2018;

³¹ Adresa Electrica Transilvania Sud cu nr.7000/26684/27.08.2018;

³² Adresa Electrica Muntenia Nord cu nr.4967/28.08.2018;

³³ Adresa Electrica Transilvania Nord cu nr.47951/28.08.2018;

Întemeiată solicitarea pârâtelor de nedivulgare a acestora către terți, există o serie de informații care reprezintă principii economice cu aplicabilitate generală, care detaliază etapele parcurse în realizarea *Studiului*. Astfel, Comisia, analizând argumentele invocate cu titlu general de către pârâte în vederea justificării tratării *Studiului* ca fiind confidențial în integralitatea sa și, în considerarea faptului că acesta conține atât date cu privire la care este întemeiată solicitarea pârâtelor de nedivulgare a acestora către terți (ex. date financiare, date care privesc aspecte specifice activității de distribuție a energiei electrice), dar și o serie de informații care reprezintă principii economice cu aplicabilitate generală sau care detaliază etapele parcurse în realizarea *Studiului*, care nu pot fi catalogate ca având un caracter confidențial, a apreciat că nu se justifică tratarea întregului *Studiu* ca având caracter confidențial și a precizat, în cadrul aceleiași ședințe, că va stabili în concret care sunt informațiile cu privire la care se justifică tratarea ca fiind confidențiale, urmând să informeze pârătele cu privire la acestea.

Prin adresele înregistrate la ANCOM cu nr. SC-32428/08.10.2018³⁴, nr. SC-32429/08.10.2018³⁵ și nr. SC-32430/08.10.2018³⁶, pârătele au transmis Comisiei că sunt de acord cu utilizarea ca material probator a *Studiului* în varianta neconfidențială transmisă de către Comisie, sub rezerva eliminării unor neconcordanțe.

IV. Susținerile părților

Considerații prealabile

Având în vedere aspectele procedurale menționate la pct. III, precum și adresa³⁷ reclamantei, înregistrată la ANCOM cu nr. SC-29598/12.09.2018, prin care a învederat Comisiei că părțile au ajuns la un consens cu privire la o parte dintre clauzele noi, propuse de către pârâte, care au făcut obiectul completării la sesizare, Comisia va reține în scopul soluționării acestui litigiu doar acele susțineri ale părților referitoare la petitele prin care reclamanta a solicitat:

P1. Stabilirea tarifului de acces la infrastructura fizică a pârâtelor, ținând cont de principiile specifice unei metodologii de calcul a tarifelor pentru accesul la infrastructura fizică;

P2. Capătul de cerere prin intermediul căruia reclamanta a solicitat Comisiei să oblige pârătele „să nu condiționeze acordarea accesului de acceptarea clauzelor contractuale referitoare la penalitățile percepute pentru neîndeplinirea obligațiilor de inventariere și etichetare a circuitelor.”

IV.A. Susținerile reclamantei

În fapt, în susținerea sesizării sale, reclamanta a arătat că, la data de 30 ianuarie 2015, Telekom Romania a încheiat cu Societatea de Distribuție și Furnizare a Energiei Electrice Electrica S.A. (denumită în continuare, Electrica), în calitate de mandatar al pârâtelor, un contract³⁸ având ca obiect acordarea dreptului de utilizare temporară a stâlpilor de susținere a liniilor electrice aeriene de distribuție de joasă tensiune ca suport al rețelelor de comunicații electronice, pentru o perioadă de 1 an.

Reclamanta a afirmat că neînțelegerile privind condițiile de exercitare a dreptului de acces la infrastructura pârâtelor au debutat în luna mai a anului 2017, când, ca răspuns la solicitarea Telekom Romania de inițiere a procesului de negociere a tarifelor aferente perioadei rămase din anul 2017, pârătele au precizat că tarifele urmează a fi din nou majorate.

³⁴ Adresa Electrica Transilvania Nord cu nr.56096/05.10.2018;

³⁵ Adresa Electrica Muntenia Nord cu nr.3307/05.10.2018;

³⁶ Adresa Electrica Transilvania Sud cu nr. 7000/29599/05.10.2018;

³⁷ Adresa Telekom Romania nr. 110918/TKR/CAF/JRR/87535

³⁸ Înregistrat la Electrica cu nr. 9/30.01.2015, respectiv la Telekom Romania cu nr. 5317137/2015.179/30.01.2015;

În acest sens, astfel cum reiese din sesizarea reclamantei, în cursul anului 2017, părțile au avut, atât în cadrul unor întâlniri (care au avut loc la datele de 3 iunie 2017, 29 septembrie 2017 și 13 noiembrie 2017), cât și prin intermediul unui schimb de adrese scrise, o serie de discuții cu privire la tariful de acces la infrastructura fizică deținută de către părâte, respectiv cu privire la majorarea acestuia.

Reclamanta a mai arătat că, deși până la data de 14 decembrie 2017 părțile nu au ajuns la un acord cu privire la modificarea tarifelor, dar și faptul că, în lipsa accesului la infrastructura părâtelor, Telekom Romania s-ar fi aflat în imposibilitatea de a furniza servicii de comunicații electronice, aceasta din urmă a acceptat majorarea tarifului de acces cu 30% și prelungirea relației contractuale în aceste condiții tarifare până la data de 31 martie 2018, stabilind totodată că până la această dată părțile vor conveni asupra principiilor mecanismului „black-box”. Nici asupra acestui aspect nu au ajuns la un acord, deoarece, în cadrul întâlnirii din data de 9 martie 2018, părâtele au precizat că renunță la aplicarea mecanismului de tip „black-box” și au revenit la modalitatea de stabilire în mod arbitrar a tarifelor de acces.

Reclamanta a afirmat în cuprinsul sesizării că modalitatea în care se acordă accesul, precum și eventualele condiționări și tarife aplicabile trebuie să aibă o justificare obiectivă și să respecte principiile proporționalității și transparenței. Or, în opinia Telekomn Romania, părâtele nu au avut în vedere la stabilirea tarifului de acces principiile menționate și au procedat la o majorare procentuală a tarifelor de acces, în mod discreționar, fără o justificare obiectivă care să fi fost comunicată în mod transparent. În acest sens, reclamanta a precizat că nu a înțeles care au fost considerentele care ar fi impus, începând cu luna octombrie 2017, o creștere de 30% a tarifului, respectiv o creștere între 30% și 35%, începând cu anul 2018, având în vedere că relația comercială dintre părți a funcționat în baza tarifelor de acces stabilite în anul 2015 și ajustate în anul 2016, apreciate de către părâte ca fiind pe deplin justificate comercial.

Conform susținerilor reclamantei, în cadrul întâlnirilor și discuțiilor purtate, părâtele nu au prezentat nicio analiză temeinică și transparentă asupra costurilor cauzate de accesul Telekom Romania la infrastructură și niciun impact asupra planului de afaceri, care să asigure respectarea art. 19 alin. (2) din Legea nr. 159/2016, care prevede elementele componente ale tarifului de acces la infrastructură care ar asigura, operatorului de rețea obligat să permită utilizarea infrastructurii fizice pe care o deține, recuperarea costurilor.

Așa cum reiese din cuprinsul sesizării, în esență, reclamanta a propus ca, în măsura în care părâtele doresc o reasezare a principiilor care stau la baza tarifării accesului la infrastructura acestora (deși din punctul de vedere al subscrisei o astfel de reasezare nu își găsește suportul tehnico-economic, ci doar comercial), un astfel de demers ar trebui să aibă la bază câteva principii care să asigure cu bună-credință echilibrul între părți, și anume:

- stabilirea tipurilor de costuri aferente operatorilor de distribuție a energiei electrice care pot fi atribuite activității de închiriere a stâlpilor de către furnizorii de rețele de comunicații electronice;
- dimensionarea costurilor operatorilor de distribuție, rezultate din aplicarea principiului de mai sus și atribuibile furnizorilor de rețele de comunicații electronice;
- validarea costurilor recunoscute de către ANRE pentru utilizarea stâlpilor de susținere a liniilor electrice aeriene în activitatea de distribuție (reglementată) și deducerea lor din costurile stabilite conform principiului atribuirii menționat anterior;
- repartizarea costurilor operatorilor de distribuție proporțional cu numărul de furnizori de rețele de comunicații electronice care utilizează în comun infrastructura închiriată;
- deducerea din valoarea chiriei a costurilor rezultate din îmbunătățirile aduse de furnizorii de rețele publice de comunicații electronice infrastructurii închiriate;
- utilizarea unor date și informații obiective și transparente în procesul de elaborare a metodologiei care să asigure tratament egal tuturor furnizorilor de rețele publice de comunicații electronice care închiriază stâlpi de susținere a liniilor electrice aeriene ca suport pentru rețelele de comunicații electronice.

Reclamanta a precizat că părâtele au refuzat aplicarea acestor principii în mecanismul de stabilire a tarifelor motivând, pe de o parte, că alocarea cheltuielilor între operatorul de distribuție

a energiei electrice trebuie efectuată prin raportare la numărul de circuite de comunicații electronice/de forță amplasate pe un stâlp și, pe de altă parte, că Telekom Romania ar pune în mod nejustificat la îndoială baza de date a pârâtelor privind cheltuielile operaționale.

În cursul dezbaterilor pe fondul cauzei, reclamanta a reiterat unele susțineri formulate și prin intermediul sesizării. Astfel, în ședința din data de 6 noiembrie 2018, reclamanta a precizat că nu consideră corectă includerea în tarif a componentelor de cost care nu au legătură cu activitatea de închiriere a stâlpilor. Mai mult, în considerarea documentului reprezentând *Studiul* în forma publică, care i-a fost pus la dispoziție de către Comisie, reclamanta a învederat că din cuprinsul acestuia nici măcar nu rezultă tipurile de cost incluse în tarif, aflându-se astfel în imposibilitatea de a verifica corectitudinea modelului de calcul. În opinia sa, modelul de calcul al tarifului ar trebui să ia în considerare faptul că stâlpii deținuti de pârâte sunt destinați susținerii circuitelor electrice, iar efortul mecanic suplimentar la care sunt supuși ca urmare a amplasării rețelelor de comunicații electronice este relativ neglijabil față de scopul pentru care au fost proiectați.

În cadrul aceleiași ședințe, reclamanta și-a exprimat poziția cu privire la metodologia stabilită în cadrul *Studiului* de către consultantul PricewaterhouseCoopers Management Consultants S.R.L. (denumit în continuare PwC), precum și la o serie de alte aspecte, avute în vedere în procesul de calcul al tarifului solicitat de către pârâte pentru accesul la infrastructura lor fizică reprezentată de stâlpii de susținere a rețelelor de distribuție a energiei electrice. În acest sens, Telekom a afirmat următoarele:

1) în ceea ce privește metodologia de tip „top-down”, aleasă de către PwC pentru stabilirea tarifului de acces, reclamanta a precizat că în conținutul *Studiului* nu sunt specificate considerentele pentru care, deși există și alte metodologii care puteau fi utilizate, consultantul a apreciat că această metodologie este cea potrivită pentru calcularea tarifului de acces la infrastructura pârâtelor.

În opinia reclamantei, o metodologie de tip „bottom-up” ar fi preferabilă metodologiei „top-down”, deoarece ar reflecta în mod clar și obiectiv costurile generate de activitatea de închiriere a stâlpilor, asigurând în acest fel respectarea principiului cauzalității economice, astfel cum acesta este reglementat de prevederile art. 20 alin. (2) lit. a) din Metodologia de stabilire a tarifelor pentru serviciul de distribuție a energiei electrice, aprobată prin Ordinul președintelui ANRE nr. 169/2018. De asemenea, Telekom Romania a învederat că, în timp ce metodologia de calcul a tarifului de acces la infrastructură tip „bottom-up” are la bază economiile de scară, generate de utilizarea în comun a infrastructurii, metodologia de tip „top-down” nu este caracterizată de acest aspect. Mai mult, reclamanta a apreciat că o metodologie de tip „bottom-up” ar conduce și la respectarea obligației impuse operatorilor de distribuție a energiei electrice prin dispozițiile art. 17 și art. 18 din actul normativ indicat anterior, respectiv a obligației legale de a ține *„situații contabile separate în conformitate cu condițiile asociate licenței de distribuție”*, astfel încât aceste situații *„să permită ANRE cunoașterea fiecărui element de venit și cost pentru activitățile reglementate și pentru activitățile nereglementate”*.

Reclamanta a subliniat că, în vederea realizării *Studiului*, consultantul PwC nu a luat în considerare, așa cum ar fi fost corect, situațiile contabile separate aferente activităților nereglementate, situații care ar fi reflectat costurile incrementale determinate de activitatea de închiriere a stâlpilor, ci s-a raportat la totalitatea cheltuielilor operatorilor de distribuție, operând o serie de reclasificări în urma cărora anumite costuri generale sau indirecte, care nu au legătură cu activitatea de închiriere a stâlpilor, au fost incluse în categoria costurilor directe. Mai mult, Telekom Romania a invocat faptul că, prin raportare la Metodologia de stabilire a tarifelor pentru serviciul de distribuție a energiei electrice aprobată prin Ordinul președintelui ANRE nr. 169/2018, *Studiul*, elaborat prin utilizarea metodologiei de tip „top-down”, a tratat anumite aspecte contrar modului în care ele sunt reglementate de legislația în vigoare.

2) referitor la cheltuielile directe, Telekom a susținut că în *Studiu*, în mod nejustificat, unele cheltuieli generale și de administrare au fost reîncadrate și utilizate în modelul de calcul al tarifului ca făcând parte din categoria cheltuielilor directe. Reclamanta, apreciind că recalificarea unor

costuri din categoria costurilor generale în categoria costurilor directe contravine oricăror reglementări contabile, a subliniat că, în opinia sa, pentru asigurarea respectării principiului cauzalității economice, în categoria cheltuielilor directe luate în considerare în stabilirea tarifului de acces, ar trebui introduse doar acele cheltuieli determinate de accesul furnizorilor de rețele de comunicații electronice la infrastructura pârâtelor. Astfel, cu titlu de exemplu, reclamanta a menționat că PwC a luat în considerare toate cheltuielile directe determinate de activitățile de mentenanță, fără să se rezume, așa cum ar fi fost corect în opinia Telekom Romania, doar la acele cheltuieli de mentenanță generate de închirierea stâlpilor ca suport pentru instalarea rețelilor de comunicații electronice, mai exact la cheltuielile directe aferente activității de mentenanță preventivă. În considerarea aceluiași principiu, Telekom Romania a învederat că, și în privința cheltuielilor directe cu salariile, consultantul trebuia să reflecte în calculul tarifului de acces doar acele cheltuieli salariale directe legate de activitatea de operare și mentenanță a stâlpilor închiriați pentru instalarea rețelilor de comunicații electronice, nu totalitatea cheltuielilor salariale.

3) cu privire la costurile comune, reclamanta, reiterând necunoașterea informațiilor tehnice menționate în cadrul notei de subsol de la pagina 57 din *Studiu* și în tabelul de la pagina 60 din același document, a învederat că, așa cum rezultă din datele puse la dispoziția sa în varianta publică a *Studiului*, și în cazul acestor costuri, alocarea în modelul de calcul al tarifului s-a făcut în mod global, consultantul utilizând drept cheie de alocare numărul circuitelor de comunicații electronice instalate pe stâlpii pârâtelor. Reclamanta a susținut că această cheie de alocare nu respectă prevederile art. 20 alin. (3) din Metodologia de stabilire a tarifelor pentru serviciul de distribuție a energiei electrice aprobată prin Ordinul președintelui ANRE nr. 169/2018, în conformitate cu care împărțirea costurilor comune între activitățile reglementate și nereglementate se face în baza unei chei de alocare egale cu raportul dintre veniturile aferente unei activități în totalul veniturilor realizate.

4) referitor la costurile indirecte, din perspectiva Telekom Romania, în componența tarifului de acces nu se pot găsi cheltuieli indirecte care nu au prin natura lor nicio legătură cu activitatea de închiriere a stâlpilor. Totodată, reclamanta a subliniat că nu pot fi recalificate costurile generale ca fiind costuri indirecte, astfel cum nici cheltuielile de administrare nu pot fi reconsiderate ca și cheltuieli indirecte.

5) în ceea ce privește costul de înlocuire a stâlpilor, luat în considerare de către consultant ca element de cost în modelul de calcul al tarifului de acces la infrastructura pârâtelor, reclamanta a afirmat că acesta nu ar trebui inclus în model, indiferent de modelul de calcul utilizat pentru stabilirea tarifului. În opinia reclamantei, în model, ar trebui să fie inclus costul aferent amortizării, însă, în cazul de față o asemenea includere nu se justifică, având în vedere că o mare parte a infrastructurii pârâtelor, reprezentată de stâlpii de susținere a rețelei de distribuție a energiei electrice, este foarte veche, fiind amortizată și generând doar venituri, fără să mai determine și costuri.

Reclamanta a învederat că abordarea PwC, în sensul includerii costurilor de înlocuire a stâlpilor în baza de cheltuieli luate în considerare la stabilirea tarifului de acces, a fost principal greșită, deoarece presupune, în mod nereal, asumarea faptului că toți stâlpii au fost înlocuiți și sunt noi. Prin urmare, abordarea consultantului face ca metodologia din *Studiu* să se aplice unei rețele de distribuție a energiei electrice considerată a fi nouă, dar tariful pentru accesul la această rețea să fie stabilit prin luarea în considerare a unor costuri operaționale aferente unei rețele vechi. Totodată, reclamanta a subliniat că, și în ipoteza în care pârâtele ar fi cele care ar înlocui stâlpii, recuperarea costurilor de înlocuire se realizează pe baza tarifului de racordare care este perceput furnizorului de rețele de comunicații electronice, motiv pentru care consideră că nu este legal ca, ulterior achitării tarifului de racordare, să îi fie perceput, în tariful de acces, costul de înlocuire a unui stâlp. Mai mult, reclamanta a evidențiat faptul că, prin raportare la dispozițiile art. 19 alin. (2) din Legea nr. 159/2016, în stabilirea tarifului de acces la infrastructura fizică ar trebui să fie luate în considerare și îmbunătățirile efectuate de furnizorul de rețele de comunicații electronice, în

măsura în care aceste îmbunătățiri profită și operatorului de rețea, iar din *Studiu* nu rezultă că în metodologia utilizată de către consultantul PwC pentru calculul tarifului de acces au fost luate în considerare cheltuielile suportate de către Telekom Romania cu înlocuirea stâlpilor.

6) față de utilizarea circuitului ca unitate taxabilă, reclamanta a menționat că, în opinia sa, unitatea taxabilă ar trebui să fie stâlpul, deoarece acesta este cel care generează costuri, care ulterior trebuie să fie împărțite între furnizorul de rețele de comunicații electronice și operatorul de rețea.

De asemenea, în privința numărului de circuite la care s-a raportat PwC în cadrul *Studiului*, reclamanta a observat faptul că numărul mediu de circuite luate în considerare a fost stabilit în baza unui inventar care a fost realizat în Focșani. Reclamanta a considerat că utilizarea unui astfel de eșantion nu este relevantă, apreciind că, pentru a se ajunge la un rezultat obiectiv, relevant și transparent, este necesar să fie utilizate rapoartele de inventariere a stâlpilor.

7) referitor la costurile de inventariere, Telekom Romania a apreciat că în cuprinsul *Studiului* au fost făcute o serie de estimări atât cu privire la resursele umane necesare a fi implicate în realizarea inventarului, cât și la resursele de timp, care nu sunt fundamentate și conduc la un quantum exagerat al costurilor aferente acestor resurse.

8) în legătură cu valoarea cotei de beneficiu de 12% menționată în *Studiu*, reclamanta a precizat că, prin luarea în considerare a unei asemenea valori la stabilirea tarifului de acces, nu se asigură respectarea baremului de profitabilitate pentru activitățile nereglementate, astfel cum rezultă acesta din prevederile art. 107 din Metodologia de stabilire a tarifelor pentru serviciul de distribuție a energiei electrice aprobată prin Ordinul președintelui ANRE nr. 169/2018, care prevede că „ANRE efectuează o corecție aferentă profitului brut din alte activități, astfel încât acesta să nu depășească 5%”.

Argumentele prezentate mai sus, invocate de către reclamantă în cadrul ședinței din 6 noiembrie 2018 au fost înverdate Comisiei și anterior acestui moment, prin intermediul notelor scrise depuse la dosarul cauzei prin adresa înregistrată la ANCOM cu nr. SC-35107/24.10.2018.

În ceea ce privește capătul de cerere prin intermediul căruia reclamanta a solicitat Comisiei să oblige părțile „să nu condiționeze acordarea accesului de acceptarea clauzelor contractuale referitoare la penalitățile percepute pentru neîndeplinirea obligațiilor de inventariere și etichetare a circuitelor”, aceasta a precizat, în cuprinsul cererii completatoare, că o astfel de clauză nu poate fi acceptată având în vedere că, în relația contractuală dintre părți, nu au fost prevăzute niciodată penalități pentru întârzierea îndeplinirii obligației de inventariere, cu atât mai puțin cu cât valoarea acestora este exorbitantă, prin raportare la valoarea totală a contractului.

În privința obligației de inventariere, reclamanta a afirmat în cadrul aceleiași ședințe că furnizorilor de rețele de comunicații electronice le incumbă această obligație în temeiul prevederilor Deciziei președintelui Autorității Naționale pentru Administrare și Reglementare în Comunicații nr. 1108/2017³⁹. Astfel, reclamanta a înverdat că, în conformitate cu dispozițiile legale invocate, inventarul realizat și transmis Autorității cu privire la propria rețea poate fi utilizat și în relația cu părțile, fără să fie necesară realizarea unui inventar în comun care să genereze costuri ridicate care influențează tariful de acces. Totodată, precizând că nerespectarea obligației care îi incumbă potrivit dispozițiilor Deciziei președintelui Autorității Naționale pentru Administrare și Reglementare în Comunicații nr. 1108/2017 se sancționează de către ANCOM, reclamanta a menționat că există suficiente remedii legale și adecvate în vederea executării obligației de inventariere, astfel încât nu se mai impune inserarea în contract a unor clauze penalizatoare privind îndeplinirea obligației de inventariere. Mai mult, Telekom Romania a subliniat că, în opinia sa, scopul introducerii unor clauze contractuale prin intermediul cărora sunt stabilite penalități mari este acela de a masca un refuz al accesului la infrastructură, având în vedere că, în cazul în care nu este îndeplinită obligația de

³⁹ Decizia președintelui ANCOM nr. 1108/2017 pentru stabilirea formatului și a modalității de transmitere a informațiilor privind dezvoltarea și localizarea geografică a rețelelor publice de comunicații electronice și a elementelor de infrastructură fizică asociate acestora

inventariere, pârâtele trimit notificări prin care somează furnizorul de rețele de comunicații electronice să demonteze rețeaua de pe stâlpii care susțin liniile electrice aeriene.

În drept, reclamanta a înțeles să își întemeieze sesizarea pe dispozițiile art. 19 alin. (1) din Legea nr. 159/2016, potrivit căreia „Operatorii de rețea acordă acces la infrastructura fizică pe care o dețin în proprietate, administrare sau concesiune, în condiții obiective, transparente, proporționale și nediscriminatorii, tuturor furnizorilor de rețele publice de comunicații electronice care solicită accesul în vederea construirii, instalării, întreținerii, înlocuirii sau mutării unor elemente ale rețelelor publice de comunicații electronice.”

IV.B. Susținerile pârâtelor

Prin răspunsurile⁴⁰ la sesizare, pârâtele au solicitat Autorității respingerea acestora ca neîntemeiată, invocând faptul că, în contextul legislativ determinat de intrarea în vigoare a prevederilor Legii nr. 159/2016, au considerat a fi necesară actualizarea fundamentării tarifelor aferente accesului furnizorilor de rețele publice de comunicații electronice la infrastructura pe care pârâtele o dețin în proprietate, astfel încât acestea să fie stabilite pe principii economice corecte, având în vedere cel puțin aspectele cu privire la care au intervenit modificări față de momentul stabilirii tarifelor în anul 2000, precum: specificul rețelelor de distribuție (configurație, nivel de investiții sau cheltuieli de operare și mentenanță), legislația aferentă distribuției reglementate de energie electrică și posibilitatea de recuperare a cheltuielilor operatorului de distribuție, generate de existența furnizorilor de rețele de comunicații electronice pe infrastructura deținută.

În vederea alinierii la cerințele stabilite de prevederile Legii nr. 159/2016, la nivelul Grupului Electrica din care fac parte și pârâtele s-a luat decizia de a comanda unei firme de consultanță prezente la nivel internațional realizarea *Studiului*, care a fost efectuat cu luarea în considerare a unor principii economice concrete și a unor date reale, înregistrate în contabilitatea pârâtelor, pentru a asigura o corectă fundamentare a noilor tarife de acces la infrastructura reprezentată de stâlpii de susținere a liniilor electrice aeriene. *Studiul* a fost avizat în cadrul grupului Electrica în septembrie 2017.

Pârâtele au arătat că tarifele percepute în baza contractului încheiat între părți și prelungit prin actele adiționale până la data de 30.10.2017 au avut la bază tarifele cuprinse în „Catalogul de tarife prestații terți”. Conform susținerilor acestora din răspunsurile la sesizare, tarifele aplicabile până la data menționată anterior au fost stabilite în baza unui studiu realizat în anul 2002 de către o firmă specializată și au fost actualizate, ultima dată, în 2014. Pârâtele au aplicat respectivelor tarife discounturi substanțiale. Având în vedere că, la momentul realizării studiului din 2002, legislația care reglementa relațiile comerciale de natura celor existente între părți era într-un stadiu incipient, pârâtele au menționat că una dintre concluziile respectivului studiu a fost că „singura cale de a rezolva problema tarifării într-un termen scurt este negocierea între părți, plecând de la agreerea unor principii de bază”. Până în anul 2017, ajustarea acestor tarife s-a rezumat la actualizarea cu indicele de inflație și, după caz, cu indicii reprezentând diferite contribuții (CAS, șomaj, fond de solidaritate). Pârâtele au afirmat că, pentru anii 2016 și 2017, tarifele plătite de reclamantă au rămas neschimbate, corespunzător modului de plată în avans, în ciuda faptului că plata era efectuată, în mod recurent, lunar.

Cu privire la noile tarife propuse, pârâtele au afirmat că, urmare a metodologiei utilizate de către consultant pentru stabilirea tarifelor, rezultatele *Studiului* realizat în anul 2017 au determinat o ușoară creștere a tarifelor percepute pentru instalarea rețelelor publice de comunicații electronice pe stâlpii destinați susținerii liniilor electrice aeriene de distribuție a energiei electrice în zona urbană, pentru situația în care plata se făcea anticipat (și chiar o scădere, în cazul plății lunare, tariful de catalog pentru mediul urban fiind de \times lei circuit/stâlp, fără TVA) și o creștere

⁴⁰ transmise prin adresele înregistrate la ANCOM cu nr. SC-15364/10.05.2018, nr. SC-15427/11.05.2018 și nr. SC-15456/11.05.2018

mai mare față de tariful perceput pentru zona rurală, fundamentarea acestora la nivelul anilor 2000 neavând la bază doar criteriile economice.

Totodată, pârâtele au subliniat că s-a ajuns la acest nivel prin eliminarea discount-urilor foarte mari de care reclamanta a beneficiat în trecut, pe de o parte pentru că s-a aplicat diferențierea între mediul urban și mediul rural și, pe de altă parte, pentru că plata era efectuată în mod anticipat, pe un an. Schimbarea de abordare a modalității de stabilire a tarifului de acces a intervenit deoarece, conform susținerilor pârâtelor, cheltuielile de operare și mentenanță ale liniilor electrice nu se diferențiază din punct de vedere tehnic și operațional între cele două zone. Astfel, s-a procedat la stabilirea unui tarif unic pe nivel de tensiune, atât pentru mediul urban, cât și pentru mediul rural, pe baza unor principii tehnice și economice corecte de alocare a cheltuielilor între operatorii de distribuție și operatorii de comunicații electronice. Pârâtele au apreciat că, datorită distanțelor și a gradului de expunere a instalațiilor la condițiile meteorologice, cheltuielile de mentenanță și exploatare sunt mai mari în mediul rural, decât în mediul urban.

Referitor la elaborarea *Studiului*, prin răspunsurile la sesizare, pârâtele au menționat că metodologia de calcul al tarifului s-a bazat în principal pe prevederile art. 19 alin. (2) din Legea nr. 159/2016, dar și pe cele ale Ordinului președintelui ANRE nr. 72/2013, care impun o evidență separată a activităților reglementate/nereglementate, excluzând orice suprapunere de costuri. Totodată, pârâtele au învederat că s-a avut în vedere alocarea costurilor pe baza factorilor determinanți specifici. Astfel, au fost identificate costurile incrementale cuantificabile cauzate de prezența circuitelor de comunicații electronice pe stâlp și alocarea costurilor comune între operatorul de distribuție a energiei electrice și operatorul de rețele de comunicații electronice, pe baza unei chei de alocare.

În ceea ce privește cheia de alocare a costurilor comune, față de afirmațiile reclamantei din cuprinsul sesizării potrivit căreia „ar fi complet injust” ca furnizorii de rețele de comunicații electronice să suporte mai mult de jumătate din cheltuieli prin raportare la numărul de circuite, pârâtele au învederat în cadrul răspunsurilor la sesizare că ponderea costurilor alocate furnizorilor este cu mult sub 50% din totalul costurilor comune.

De asemenea, pârâtele au considerat că, prin aplicarea tarifului prin raportare la fiecare circuit instalat pe stâlp, se asigură o mai mare acuratețe și este eliminat tratamentul discriminatoriu în rândul operatorilor de comunicații. Cu privire la alocarea costurilor pe activități reglementate și nereglementate, prin respectarea Ordinului președintelui ANRE nr. 72/2013 se asigură o alocare transparentă. Referitor la costurile suportate de operatorii de comunicații pentru îmbunătățirea infrastructurii de rețea, cu ocazia acordării accesului, pârâtele au afirmat că aceste costuri nu sunt reflectate în tarifele de distribuție, deoarece înlocuirea unor stâlpi este determinată de necesitatea amplasării circuitelor de comunicații, iar utilizatorii rețelei de energie electrică nu ar trebui să suporte costurile activității comerciale desfășurate de către operatorii de comunicații.

În considerarea precizărilor menționate anterior, pârâtele, prin răspunsurile la sesizare, au apreciat afirmația reclamantei, potrivit căreia „*solicitările Electrica de majorare a tarifelor nu au fost niciodată întemeiate pe un model de cost transparent și fundamentat*”, ca fiind tendențioasă și complet neîntemeiată deoarece, pe parcursul mai multor întâlniri ale părților, au fost explicate principiile metodologiei de elaborare a *Studiului*. Pârâtele au afirmat că au organizat chiar și o prezentare în cadrul căreia au fost dezbătute aspecte legate de tipul cheltuielilor din structura tarifului de acces la infrastructura de rețea, de nivelul de granularitate a datelor deținute în contabilitate și de influențele unor factori necontrolabili asupra rețelelor de distribuție folosite în comun. De asemenea, pârâtele au arătat că și-au manifestat disponibilitatea de negociere, propunând o schemă de ajustare a tarifelor flexibilă, în doi pași, de la data de 1 aprilie 2018 și de la 1 octombrie 2018, în condițiile în care altor operatori de comunicații le erau aplicate noile tarife, ca urmare a încheierii unor contracte noi, începând cu 1 ianuarie 2018.

Referitor la aplicarea metodologiei de stabilire a tarifului de tip „black-box”, pârâtele au susținut că aceasta a eșuat deoarece Telekom Romania nu a agreat principiile de bază pentru calculul tarifar și cheia de alocare a cheltuielilor comune și nu a propus alte principii similare,

denaturând fundamental sensul soluției de tip „black-box” prin introducerea unor elemente tendențioase, cum ar fi pretinse ineficiențe operaționale ale părților, punerea la îndoială a corectitudinii bazei de date de cheltuieli folosite la calculul tarifelor, și, în special, predefinirea unui nivel maxim al cotei de cheltuieli alocate operatorilor de comunicații electronice. Pârțile au susținut că, deși și-au asumat pregătirea acordului pentru derularea unei proceduri comune de selectare a consultantului, elaborând chiar și documente în format draft, în lipsa agreării unor principii fundamentale specifice corecte, aplicarea conceptului a devenit practic imposibilă, fiind evidentă politica de tergiversare a stabilirii noii relații contractuale practică de către reclamantă.

În cadrul întâlnirii din data de 6 noiembrie 2018, față de susținerile formulate de către reclamantă, care a precizat că motivul demersului său în fața ANCOM este reprezentat de aprecierea sa că modalitatea de stabilire a tarifului solicitat de către pârte nu corespunde cerințelor legale, pârțile au învederat că obiectul litigiului nu constă în validarea sau invalidarea tarifului de acces la infrastructura fizică, stabilit de către PwC, ci de stabilirea tarifului de acces de către Comisia responsabilă cu soluționarea litigiului.

Față de criticile aduse de către reclamantă, în cadrul aceleiași ședințe, cu privire la modalitatea de stabilire a tarifului de acces, respectiv a elementelor luate în considerare în calculul tarifului, pârțile au făcut o serie de precizări, astfel:

- referitor la *Studiul* prin intermediul căruia au fost stabilite noile tarife de acces la infrastructură, pârțile au reiterat faptul că acesta a fost realizat cu respectarea dispozițiilor legale în vigoare la momentul elaborării, respectiv a Metodologiei de stabilire a tarifelor pentru serviciul de distribuție a energiei electrice aprobată prin Ordinul președintelui ANRE nr. 72/2013, precum și a prevederilor art. 19 din Legea nr. 159/2016;

-în ceea ce privește activitatea de înlocuire a unui stâlp de către un furnizor de rețele de comunicații electronice, pârțile au menționat că această înlocuire nu reprezintă o investiție deoarece, în baza reglementată a activelor, nu intervine nicio modificare cu privire la valoarea contabilă a stâlpului înlocuit, acesta făcând parte din ansamblul unei instalații pentru care pârțile primesc remunerația aferentă valorii investiției inițiale pentru o perioadă de amortizare de 40 de ani. În cazul în care o înlocuire a unui stâlp ar fi considerată ca fiind investiție nouă, realizată în interiorul perioadei de amortizare, pârțile ar trebui să informeze ANRE că stâlpul pentru care s-a făcut investiția inițială nu mai profită utilizatorului final de energie electrică, prin urmare, pârțile nu vor mai putea să-și recupereze valoarea investiției inițiale, deoarece ANRE nu va mai remunera valoarea respectivei investiții. Astfel, dacă furnizorul de comunicații procedează la înlocuirea unor stâlpi, acest demers nu va conduce la scăderea tarifului de acces la infrastructura fizică a părților, deoarece nu se consideră o îmbunătățire care să profite operatorului de distribuție a energiei electrice, ci, în opinia părților, înlocuirea stâlpului profită reclamantei, având în vedere că, în lipsa acestei înlocuiri, circuitele de comunicații electronice nu ar putea fi susținute.

Totodată, pârțile au reiterat faptul că înlocuirile izolate de stâlpi din cadrul rețelei de distribuție a energiei electrice nu reprezintă o îmbunătățire adusă acestei rețele, în sensul dispozițiilor din domeniul distribuției de energie, și, în acest context, nu pot fi luate în calcul pentru o diminuare a tarifului de acces.

Cu privire la cel de-al doilea capăt de cerere care a rămas a fi soluționat de către Comisie, atât prin intermediul răspunsurilor la sesizare, cât și în cadrul ședinței din data de 6 noiembrie 2018, pârțile au solicitat respingerea acestuia ca fiind neîntemeiat, invocând faptul că obligația de inventariere a circuitelor de comunicații electronice este o obligație esențială în vederea încheierii și executării unui contract de acces la infrastructura fizică, nu doar prin raportare la necesitatea facturării în mod corect, dar și în contextul producerii unor accidente care implică cunoașterea furnizorului căruia îi aparțin circuitele instalate. Totodată, pârțile au învederat Comisiei faptul că în contractele de acces la infrastructură, încheiate anterior cu reclamanta, nu au fost prevăzute penalități pentru neîndeplinirea obligației de inventariere, motiv pentru care Telekom Romania nu a realizat niciodată inventarierea circuitelor de comunicații electronice. Or, în acest context, pârțile apreciază că numai un quantum suficient de mare al penalităților este în măsură să determine reclamanta să își îndeplinească obligația de inventariere, aspect care ulterior se va reflecta într-o facturare corectă.

Referitor la solicitarea reclamantei de eliminare a clauzei care prevede penalități pentru neîndeplinirea sau îndeplinirea cu întârziere a obligației de etichetare a circuitelor, în cadrul ședinței din data de 6 noiembrie 2018, părțile au precizat că înțeleg să solicite respingerea solicitării reclamantei în ceea ce privește eliminarea clauzelor contractuale privind penalitățile aplicabile în cazul nerespectării obligației de etichetare pentru aceleași argumente cu cele expuse în cazul penalităților pentru realizarea inventarului rețelelor de comunicații existente pe stâlpii de susținere a liniilor electrice aeriene.

V. Opinia Comisiei

V.A. Competența ANCOM

Potrivit dispozițiilor art. 19 alin. (7) din Legea nr. 159/2016, *„În situația în care părțile unui contract de exercitare a dreptului de acces la infrastructura fizică a operatorilor de rețea nu ajung la un acord cu privire la modificarea clauzelor contractuale privind modalitățile și condițiile, inclusiv cele tarifare, în care se realizează accesul la infrastructura fizică deținută în proprietate, administrare sau concesiune de către operatorii de rețea sau dacă operatorul de rețea împiedică executarea lucrărilor de acces, oricare dintre acestea poate sesiza ANCOM în vederea soluționării litigiului în conformitate cu prevederile cap. V”.*

Totodată, prevederile art. 36-39 din Legea nr. 159/2016 stabilesc că ANCOM are competența să soluționeze, printre altele, litigiile din domeniul infrastructurii, apărute în condițiile art. 19 alin. (7) din același act normativ. Astfel, potrivit dispozițiilor art. 36 alin. (1) din același act normativ, *„Litigiile apărute între operatorii de rețea și furnizorii de rețele publice de comunicații electronice în condițiile art. 19 alin. (6) și (7), art. 20 alin. (6), art. 22 alin. (5), art. 27 alin. (8) și art. 28 alin. (2), precum și litigiile apărute între persoanele care dețin cu orice titlu o infrastructură fizică instalată în interiorul unei clădiri și furnizorii de rețele publice de comunicații electronice în condițiile art. 24 alin. (2) și (3) se soluționează conform prezentului capitol.”*, iar, potrivit art. 38 alin. (1) lit. a) și alin. (2), *„(1) Litigiile prevăzute de prezenta lege vor fi soluționate prin decizie a președintelui ANCOM în termen de cel mult: a) 4 luni de la data sesizării, în cazul litigiilor apărute în condițiile art. 19 alin. (6) și (7); [...].”*

(2) În situații excepționale în care, în funcție de complexitatea litigiului, un termen mai lung este necesar pentru buna soluționare a cauzei, termenele prevăzute la alin. (1) pot fi prelungite prin decizie a președintelui ANCOM.”

Având în vedere că, din analiza acestor dispoziții legale, rezultă că ANCOM are calitatea de organ administrativ-jurisdicțional specializat în soluționarea litigiilor dintre operatorii de rețea și furnizorii de rețele publice de comunicații electronice, apărute în legătură cu obligațiile ce le revin conform prevederilor Legii nr. 159/2016, printre care cele cu privire la modificarea clauzelor contractuale privind modalitățile și condițiile, inclusiv cele tarifare, în care se realizează accesul la infrastructura fizică deținută în proprietate, administrare sau concesiune de operatorii de rețea, dar și că, prin intermediul capătului de cerere rămas în analiză pe fond, Telekom Romania a solicitat ANCOM să se pronunțe cu privire la stabilirea tarifului de acces la infrastructura fizică a părților, ținând cont de principiile specifice unei metodologii de calcul a tarifelor pentru accesul la infrastructura fizică și a duratei aplicabilității tarifului de acces la infrastructură, rezultă că ANCOM este competentă să soluționeze prezentul litigiu.

V.B. Considerații generale

Având în vedere că, în conformitate cu susținerile scrise și orale ale părților, prezentul litigiu a fost determinat de divergențele dintre acestea cu privire la modificarea clauzelor contractuale, dar și faptul că reclamanta și-a întemeiat sesizarea pe dispozițiile art. 19 alin. (6) și (7) din Legea nr. 159/2016, Comisia apreciază necesare unele clarificări cu privire la cadrul legal aplicabil. Astfel, Comisia subliniază că posibilitatea părților unui raport contractual al cărui obiect îl constituie dreptul

de acces la infrastructura fizică a unui operator de rețea de a se adresa Autorității, atunci când acestea nu ajung la un acord cu privire la modificarea clauzelor contractuale, inclusiv a celor referitoare la tarife, este reglementată de dispozițiile art. 19 alin. (7) din Legea nr. 159/2016.

Totodată, având în vedere că soluționarea pe fond a prezentului litigiu presupune, printre altele, analiza condițiilor tarifare aplicabile obligației de acces la infrastructură, Comisia precizează că, în acest sens se va raporta la dispozițiile legale ale art. 19 alin. (2) din Legea nr. 159/2016, care reglementează cerințele pe care ar trebui să le îndeplinească tariful de acces, potrivit căruia *„Tarifele de acces la infrastructura fizică vor asigura operatorului de rețea obligat să permită utilizarea infrastructurii fizice pe care o deține în proprietate, administrare sau concesiune posibilitatea de a-și recupera costurile, luând în considerare atât investițiile din contribuții proprii efectuate pentru realizarea infrastructurii fizice care face obiectul accesului, cât și cele suportate pentru furnizarea acestui acces, precum și impactul accesului solicitat asupra planului de afaceri al operatorului de rețea, în special în ceea ce privește investițiile ce vor avea ca obiect infrastructura fizică la care se solicită accesul. La stabilirea tarifelor de acces se vor avea în vedere și îmbunătățirile aduse infrastructurii fizice de către furnizorul de rețele publice de comunicații electronice, în măsura în care aceste îmbunătățiri profită și operatorului de rețea.”*

De asemenea, Comisia subliniază că, la nivelul Uniunii Europene, regimul juridic privind utilizarea eficientă a infrastructurii fizice din perspectiva instalării de rețele de comunicații electronice de mare viteză a fost reglementat prin prevederile Directivei 2014/61/UE a Parlamentului European și a Consiliului privind măsuri de reducere a costului instalării rețelelor de comunicații electronice de mare viteză (denumită în continuare Directiva 2014/61/UE). Astfel, prin prevederile art. 3 alin. (2) din directiva menționată a fost stabilită obligația operatorilor de rețea de a acorda acces la infrastructura fizică deținută în vederea instalării de rețele de comunicații electronice. Scopul avut în vedere de legiuitorul european prin impunerea acestei obligații a fost acela al eliminării ineficiențelor care afectează procesul de extindere al rețelelor de comunicații electronice, astfel cum rezultă din recitalul 8 al Directivei 2014/61/UE potrivit căruia *„O mare parte a costurilor respective poate fi atribuită ineficiențelor din procesul de extindere, legate de utilizarea infrastructurilor pasive existente (cum ar fi conductele, țevile, gurile de vizitare, cabinetele, stâlpii, pilonii, instalațiile de antenă, turnurile și alte construcții de sprijin), blocajelor legate de coordonarea lucrărilor de construcții civile, procedurilor administrative greoaie de acordare a autorizațiilor și blocajelor legate de instalarea rețelelor la interior, dificultăți care atrag obstacole financiare importante, în special în zonele rurale.”* Pentru atingerea acestui scop, legiuitorul european a apreciat, așa cum reiese din recitalul 13 al Directivei 2014/61/UE, că *„Pentru operatorii de rețele de comunicații electronice, în special pentru cei noi, reutilizarea infrastructurii fizice existente [...], poate fi semnificativ mai eficace în vederea extinderii rețelelor de comunicații electronice, în special în zone în care nu este disponibilă nicio rețea de comunicații electronice adecvată sau atunci când construirea unei noi infrastructuri fizice nu ar fi viabilă din punct de vedere economic. [...] Prin urmare, prezenta directivă ar trebui să se aplice nu doar furnizorilor de rețele publice de comunicații electronice, ci oricărui proprietar sau titular de drepturi de utilizare, în acest caz fără a aduce atingere drepturilor de proprietate ale terților, a unor infrastructuri fizice generalizate și extinse, adecvate pentru a găzdui elemente ale rețelelor de comunicații electronice, cum ar fi rețelele fizice de furnizare a energiei electrice, a gazului și a apei, sistemele de canalizare și de drenare, precum și energia termică și serviciile de transport.”*

În vederea evitării manifestării unor comportamente abuzive, atât legiuitorul european, cât și cel național, prin intermediul actului normativ de transpunere a Directivei 2014/61/UE, respectiv prin dispozițiile Legii nr. 159/2016, au prevăzut o serie de elemente care să fie incluse în cererea de acces formulată de către un furnizor de rețele publice de comunicații electronice pentru a activa obligația operatorului de rețea de a acorda acces la infrastructura sa, dar și condițiile ce trebuie respectate de către acesta pentru o executare corespunzătoare a obligației de acces.

În continuare, anterior analizei pe fond a sesizării, Comisia apreciază utilă învederarea poziției Autorității cu privire la interpretarea și aplicarea cadrului legal care reglementează obligația de acordare a accesului la infrastructură și condițiile de executare a acesteia, inclusiv cele privind stabilirea tarifului aplicabil pentru accesul la infrastructură. În acest sens, Comisia subliniază că, în

opinia sa, impunerea acestei obligații în sarcina operatorului de rețea reprezintă o restrângere a principiului libertății contractuale, exprimată juridic ca libertatea oricărei părți de a încheia sau nu un contract, deoarece un operator de rețea nu are dreptul, cu excepția cazurilor stabilite expres de legiuitor, să refuze *de plano* o solicitare privind acordarea accesului la infrastructura sa fizică și, implicit, încheierea unui contract în acest sens. Comisia arată că, atâta timp cât nu este incident unul dintre cazurile prevăzute de dispozițiile art. 19 alin. (4) din Legea nr. 159/2016, care conferă operatorului de rețea posibilitatea să refuze acordarea accesului, acesta din urmă este obligat să permită oricărui furnizor care solicită, în conformitate cu prevederile legale, accesul la infrastructura fizică pe care o deține în vederea construirii, instalării, întreținerii, înlocuirii sau mutării unor elemente ale rețelelor publice de comunicații electronice. Totodată, Comisia subliniază că, deși dispozițiile art. 19 alin. (2) din Legea nr. 159/2016 stabilesc în mod expres dreptul operatorului de rețea de a-și recupera costurile, cu toate acestea, prin reglementarea elementelor de care trebuie să țină cont operatorul de rețea în recuperarea costurilor, aceste dispoziții instituie în același timp și o limitare a principiului libertății contractuale, operatorul de rețea fiind ținut ca în stabilirea tarifului de acces să ia în considerare doar costurile care se încadrează în cerințele acestor dispoziții.

Prin urmare, pentru a respecta obligația de acordare a accesului la infrastructura fizică deținută cu orice titlu, operatorul de rețea trebuie să acorde tuturor furnizorilor de rețele publice de comunicații electronice accesul a) în condiții obiective, transparente, proporționale și nediscriminatorii și b) pentru un tarif care să-i permită recuperarea costurilor cu luarea în considerare a: i) investițiilor din contribuții proprii efectuate pentru realizarea infrastructurii fizice care face obiectul accesului, cât și a celor suportate pentru furnizarea acestui acces; ii) impactului accesului solicitat asupra planului de afaceri al operatorului de rețea, în special cu privire la investițiile ce vor avea ca obiect infrastructura fizică la care se solicită accesul; iii) îmbunătățirilor aduse infrastructurii fizice de către furnizorul de rețele publice de comunicații electronice, în măsura în care aceste îmbunătățiri profită și operatorului de rețea.

De asemenea, în ceea ce privește stabilirea unor principii și metodologii care să fie luate în considerare în stabilirea costurilor ce pot fi recuperate prin intermediul tarifului de acces la infrastructură, Comisia apreciază necesară utilizarea unor principii și metodologii conforme cu practica europeană, respectiv a principiilor cauzalității costurilor, obiectivității și proporționalității, după cum urmează:

a) *principiul cauzalității*, conform căruia costurile sunt alocate direct sau indirect pe servicii, în funcție de inductorii care determină generarea respectivelor costuri. Astfel, dacă un singur serviciu se află la originea unui anumit cost, aplicarea principiului cauzalității conduce la alocarea directă a întregului cost pe serviciul care l-a determinat. Însă, dacă mai multe servicii sunt la originea unui anumit cost, aplicarea principiului cauzalității conduce la alocarea costului respectiv pe servicii, proporțional cu consumul elementului, de exemplu, în cazul accesului la infrastructură, prin determinarea unor factori de utilizare a elementelor de infrastructură fizică de către diferitele servicii. Acolo unde există mai multe posibilități de măsurare a consumului elementului, modelul ar trebui să utilizeze unitatea de măsură cea mai pertinentă posibil din punctul de vedere al utilizării elementului;

b) *principiul obiectivității*, conform căruia alocarea și repartizarea costurilor este obiectivă și nu urmărește obținerea de beneficii pentru operator sau pentru un terț, pentru un produs, un serviciu sau pentru un element al infrastructurii fizice;

c) *principiul proporționalității* presupune îndeplinirea a două criterii: adecvare și necesitate. Adecvarea presupune ca mijloacele să fie potrivite pentru atingerea obiectivelor legitime propuse, iar necesitatea are în vedere caracterul indispensabil al soluțiilor adoptate pentru atingerea acestor scopuri. Respectarea principiului proporționalității înseamnă asigurarea corelației între necesitate, obiectul contractului și cerințele solicitate, așa încât fiecare beneficiar să poată obține serviciile și resursele de care are nevoie atunci când solicită accesul.

Comisia subliniază că dispozițiile legale menționate anterior, precum și modalitatea de interpretare a acestora, se aplică în mod corespunzător și în situația în care între părți există deja un raport contractual. Astfel, Comisia arată că, atunci când, pe parcursul executării acordului de

acces, părțile intenționează să modifice clauze care vizează accesul și condițiile de acordare a acestuia, inclusiv tariful, astfel cum este situația de fapt și în prezentul litigiu, discuțiile dintre părți trebuie să țină cont de limitările impuse de lege în ceea ce privește libertatea contractuală a acestora, așa cum au fost prezentate mai sus.

VI. Fondul

În scopul soluționării litigiului, Comisia a luat în considerare susținerile părților formulate atât prin sesizare și răspunsul la sesizare, cât și în cadrul întâlnirilor din fața ANCOM. De asemenea, Comisia a avut în vedere materialul probator depus de către părți la dosarul cauzei în vederea susținerii pretențiilor acestora, dar și informațiile furnizate pe parcursul dezbaterilor ca urmare a solicitărilor punctuale formulate de către Comisie.

În ceea ce privește situația de fapt care a generat prezentul litigiu, Comisia a reținut faptul că, la data de 30 ianuarie 2015, Telekom Romania a semnat cu Electrica, în calitate de mandatară a părâtelor, un contract având ca obiect acordarea dreptului de utilizare temporară a stâlpilor de susținere a liniilor electrice aeriene de distribuție de joasă tensiune ca suport al rețelelor de telecomunicații, pentru o perioadă de 1 an, contract care a fost prelungit succesiv până la data de 31 martie 2018.

Neînțelegerile privind condițiile de exercitare a dreptului de acces la infrastructura părâtelor au debutat în luna mai a anului 2017, când, ca răspuns la solicitarea Telekom Romania de inițiere a procesului de negociere a tarifelor aferente perioadei rămase din anul 2017, părâtele au precizat că tarifele urmează a fi majorate.

După cum reiese din sesizarea reclamantei, în cursul anului 2017, între părți a existat o serie de negocieri cu privire la tariful de acces la infrastructura părâtelor, atât în cadrul unor întâlniri (care au avut loc la datele de 3 iunie 2017, 29 septembrie 2017 și 13 noiembrie 2017), cât și prin intermediul unui schimb de adrese scrise.

În cadrul întâlnirii din data de 3 iunie 2017, astfel cum reiese din minuta atașată de către reclamantă, părâtele au menționat că nu mai agreează nivelul tarifar, motivând creșterea acestuia prin intermediul unor elemente obiective, tehnice și economice, precum creșterea considerabilă a investițiilor, creșterea cheltuielilor de mentenanță, efectul condițiilor meteorologice extreme și atipice, costuri incrementale datorate amplasării rețelelor de telecomunicații care nu au fost luate în considerare în structura tarifară inițială. Totodată, Electrica a menționat că noile tarife sunt încă în analiză și a solicitat Telekom Romania să transmită o propunere tarifară.

La data de 2 august 2017, reclamanta a transmis o propunere⁴¹ de ajustare a tarifelor prin menținerea tarifelor existente la data respectivă până la sfârșitul anului 2017, o creștere cu \times începând cu anul 2018 și o creștere suplimentară de încă \times începând cu 2019.

Prin adresa nr. 9900/11669/21.08.2017, Electrica a transmis Telekom Romania că propunerea tarifară nu poate fi acceptată deoarece nu acoperă cheltuielile necesare pentru mentenanța și modernizarea rețelei alocate parțial susținerii infrastructurii de comunicații și a propus reclamantei o schemă graduală de ajustare, în sensul unei creșteri a tarifelor medii unice pe nivelul de joasă tensiune cu \times , începând cu 1 octombrie 2017, și o a doua creștere începând cu 1 ianuarie 2018. În vederea negocierii tarifelor pentru a doua etapă a creșterii tarifare, Electrica a invitat Telekom Romania la negocieri.

În cadrul întâlnirii din data de 29 septembrie 2017, astfel cum reiese din minuta atașată sesizării, Electrica a propus creșterea tarifului cu \times pentru toate cele trei societăți de distribuție, începând cu 1 octombrie 2017, iar, începând cu 1 ianuarie 2018, a propus o creștere a tarifului cu \times pentru accesul la infrastructura Electrica Transilvania Nord, cu \times pentru accesul la infrastructura Electrica Muntenia Nord și cu \times pentru accesul la infrastructura Electrica Transilvania Sud. În cursul aceleiași întâlniri, Telekom Romania a avansat propunerea de creștere a tarifului de acces la infrastructură cu \times începând cu 1 octombrie 2017 și o creștere de încă \times începând cu 1 ianuarie 2018.

⁴¹ Prin adresa nr. 4405/02.08.2017;

În continuare, în cadrul întâlnirii din data de 31 noiembrie 2017, Telekom Romania a menționat că nu poate susține creșterile propuse anterior de către Electrica și a propus o creștere cu \times începând cu 1 octombrie 2017, urmată de o menținere a tarifului pentru anii 2018-2019. Propunerea Electrica a fost de creștere a tarifului cu \times începând cu 1 noiembrie 2017, urmată de o altă creștere în procent de \times începând cu 1 ianuarie 2018.

Prin adresa nr. 55704/20.11.2017, Telekom Romania a propus continuarea relațiilor contractuale prin prelungirea contractului până la data de 31.12.2018 și o creștere tarifară de \times pentru perioada 1 noiembrie 2017 – 31 decembrie 2018.

Prin adresa nr. 9900/16847/24.11.2017, Electrica a respins propunerea Telekom Romania și a reiterat propunerea de creștere a tarifelor în două etape, cu \times de la data de 1 noiembrie 2017 și cu încă \times de la data de 1 ianuarie 2018.

În continuare, având în vedere că, în lipsa accesului la infrastructura pârâtelor, Telekom Romania s-ar afla în imposibilitatea de a furniza servicii de comunicații electronice, reclamanta a acceptat majorarea tarifului de acces cu \times până la data de 31 martie 2018.

Astfel, negocierile s-au concretizat în încheierea a trei acte adiționale nr. 7 la Contractul nr. 9/30.01.2015, prin care, în schimbul unor majorări tarifare de \times , s-a prelungit accesul la infrastructura fizică a pârâtelor până la data de 31 martie 2018 și s-a convenit stabilirea principiilor mecanismului black-box până la data de 31 martie 2018.

În data de 17 ianuarie 2018 a avut loc întâlnirea comună a părților, la care s-au purtat discuții cu privire la organizarea unei proceduri comune de contractare a unui consultant care să dezvolte metodologia de tip „black-box”, precum și principiile metodologice pentru stabilirea tarifelor de acces la infrastructura pârâtelor. Întâlnirea din 17 ianuarie 2018 a fost urmată de o nouă întâlnire, la data de 30 ianuarie 2018, care a avut drept scop prezentarea metodologiei de calcul al tarifului elaborate de către consultantul contractat de către pârâte, în speță PricewaterhouseCoopers Management Consultants S.R.L.

Reclamanta, în sesizarea transmisă, a menționat că, la data de 13 februarie 2018, pârâtele au transmis un rezumat al studiului realizat de către PwC.

Având în vedere clarificările transmise de pârâte la data de 9 martie 2018 cu privire la *Studiu*, precum și faptul că pârâtele s-au pronunțat în sensul renunțării la aplicarea mecanismului de tip „black-box” și au revenit la modalitatea de stabilire în mod arbitrar a tarifelor de acces, la data de 16 martie 2018, reclamanta și-a arătat disponibilitatea pentru o nouă întâlnire cu reprezentanții pârâtelor. La data de 20 martie 2018, pârâtele au răspuns solicitării reclamantei de a stabili o întâlnire prin condiționarea acesteia de asumarea de către Telekom Romania a unei poziții cu privire la ajustarea graduală a tarifelor, începând cu data de 1 aprilie 2018.

Totodată, Comisia a reținut că, la data de 23 martie 2018, pârâtele au reiterat solicitarea de creștere a tarifelor, precum și faptul că, la data de 27 martie 2018, reclamanta și-a manifestat intenția de a continua relațiile contractuale, propunând semnarea unui act adițional prin care să fie menținute tarifele de la acea dată, până la data la care ANCOM va stabili tarifele orientative pentru accesul la infrastructura operatorilor de rețea. Cu toate acestea, la data de 28 martie 2018 Electrica a solicitat demontarea instalațiilor Telekom Romania de pe stâlpii de susținere a liniilor de distribuție a energiei electrice, până la data de 30 iunie 2018, pe baza unui calendar ce urma a fi stabilit de părți.

P.1. Capătul de cerere privind stabilirea tarifului de acces la infrastructura fizică a pârâtelor, ținând cont de principiile specifice unei metodologii de calcul a tarifelor pentru accesul la infrastructura fizică.

În vederea soluționării pe fond a acestui capăt de cerere, **Comisia**, reținând susținerile reclamantei potrivit cărora modalitatea de calcul al tarifului de acces la infrastructura fizică a pârâtelor nu corespunde cerințelor legale, deoarece, în opinia acesteia, în mod incorect, stabilirea respectivelor tarife s-a realizat cu luarea în considerare a acelor componente de cost care nu au legătură cu activitatea de închiriere a stâlpilor, **urmează să analizeze tarifele aflate în**

divergența părților din perspectiva dispozițiilor art. 19 alin. (2) din Legea nr. 159/2016.

În acest sens, având în vedere că modalitatea de interpretare și aplicare a prevederilor art. 19 alin. (2) din Legea nr. 159/2016 a generat prezentul litigiu, Comisia va realiza, prin raportare la dispozițiile legale menționate, **o analiză a structurii și modalității de stabilire a tarifelor de acces solicitate de către părâte** urmând ca, în funcție de rezultatul acesteia, să se pronunțe cu privire la cererea reclamantei.

Astfel, în considerarea aspectelor prezentate anterior, dar și a dispozițiilor art. 36 alin. (2) din Legea nr. 159/2016, potrivit cărora „(2) În situația în care, în cadrul unui litigiu, ANCOM impune părților aplicarea unor tarife, stabilirea acestora se realizează cu respectarea, în mod corespunzător, a prevederilor art. 19 alin. (2)”, analiza Comisiei în ceea ce privește **metodologia de stabilire a tarifelor pe baza categoriilor de costuri realizate de către operatorul de rețea va viza:**

A. Identificarea costurilor asociate furnizării serviciului de acces la infrastructura fizică a operatorului de rețea, luând în considerare atât investițiile din contribuții proprii efectuate pentru realizarea infrastructurii fizice care face obiectul accesului, cât și cheltuielile suportate pentru furnizarea acestui acces;

B. Considerarea impactului accesului solicitat asupra planului de afaceri al operatorului de rețea;

C. Considerarea îmbunătățirilor aduse infrastructurii fizice de către furnizorul de rețele de comunicații electronice și măsura în care acestea profită și operatorului de rețea.

În plus, având în vedere că infrastructura fizică deținută de către părâte, reprezentată de stâlpii de susținere a liniilor electrice aeriene de joasă, medie și înaltă tensiune, utilizați ca suport pentru instalarea rețelelor de comunicații electronice, este destinată și exploatată în principal pentru furnizarea serviciului de distribuție a energiei electrice, activitate care face obiectul reglementărilor ANRE, Comisia se va raporta în soluționarea prezentei cauze, respectiv în realizarea analizei menționate anterior, și la reglementările din legislația specială din domeniul energiei. În acest sens, Comisia va avea în vedere și dispozițiile Ordinului nr. 72/2013 privind Metodologia de stabilire a tarifelor pentru serviciul de distribuție a energiei electrice, în vigoare la data stabilirii tarifelor de către părâte, precum și ale Ordinului nr. 169/2018 privind Metodologia de stabilire a tarifelor pentru serviciul de distribuție a energiei electrice, cu modificările și completările ulterioare. De asemenea, Comisia va lua în considerare și informațiile⁴² transmise de către ANRE prin adresa⁴³ înregistrată la ANCOM cu nr. SC-8158/14.03.2019, cu privire la corectitudinea datelor invocate de către părâte în prezentul litigiu.

Având în vedere că prezentul litigiu a fost generat de faptul că reclamanta a considerat tarifele solicitate de către părâte ca fiind neconforme cu cerințele legale, Comisia precizează că, în cadrul procesului de evaluare a tarifelor aplicabile în relația dintre părțile prezentului litigiu și a categoriilor de costuri realizate de către operatorul de rețea, va analiza dacă tarifele și metodologia de stabilire a acestora, utilizată în *Studiu*, respectă dispozițiile art. 19 alin. (2) din Legea nr. 159/2016, ținând cont și de prevederile aplicabile din legislația specială în domeniul energiei.

Totodată, Comisia a reținut și susținerile formulate de către părâte în răspunsurile la sesizare, potrivit cărora demersul acestora privind realizarea unui studiu a fost determinat de intrarea în vigoare a dispozițiilor Legii nr. 159/2016, fapt ce a presupus, în opinia lor, necesitatea actualizării fundamentării tarifelor prevăzute contractual, astfel încât acestea să corespundă unor principii economice concrete și să țină seama de cel puțin următoarele aspecte: - specificul rețelelor de distribuție a energiei electrice (configurație, nivel de investiții, cheltuieli înregistrate de mentenanță); - legislația aferentă distribuției de energie electrică; - posibilitatea de recuperare a

⁴² Solicitate prin adresa ANCOM cu nr. SC-DJ-4799/12.02.2019;

⁴³ Cu nr. 12669/13.03.2019;

cheltuielilor operatorului de distribuție, generate de existența rețelelor de comunicații electronice pe stâlpii de susținere a liniilor electrice aeriene, conform prevederilor legale specifice.

Din analiza *Studiului*, Comisia constată că acesta prezintă metodologia elaborată de către PwC pentru calculul tarifelor de acces la infrastructura deținută de către cele 3 pârâte, precum și iterațiile efectuate pentru repartizarea costurilor pe activități în scopul determinării tarifelor de acces la stâlpi. Metoda utilizată pentru calcularea tarifelor de închiriere se bazează pe alocarea costurilor, pe baza unor factori determinanți, între furnizorul de rețele publice de comunicații electronice și operatorul de rețea. În vederea stabilirii tarifelor de acces la infrastructura pârâtelor, PwC a realizat 3 modele de cost, dar care au aceeași structură de calcul, diferențele fiind date de valorile de intrare și de ieșire ale modelelor. Astfel, pentru a nu crea confuzie în înțelegerea modelelor de cost, Comisia a făcut descrierea unui singur model de cost, prezentând separat analiza realizată pentru fiecare dintre cele 3 pârâte.

În ceea ce privește descrierea modelului de calculație a costurilor utilizat în *Studiu*, Comisia a constatat că acesta pornește de la cheltuielile înregistrate de către pârâte în contabilitate, pentru ca, în etapa ulterioară, anumite cheltuieli să fie distribuite serviciului de închiriere a stâlpilor și incluse în categoria costurilor eligibile pentru stabilirea tarifului (utilizându-se diverse iterații și chei de alocare-factori determinanți).

Potrivit metodologiei, costurile incrementale cauzate de rețelele publice de comunicații electronice sunt cuantificate și alocate acestora. Costurile comune (care includ costuri incrementale necuantificabile cauzate de rețelele publice de comunicații electronice, investiția în stâlpii închiriați, cheltuielile de mentenanță și exploatare aferente stâlpilor închiriați) sunt alocate între operatorul de rețea și furnizorul de rețele publice de comunicații electronice pe baza unei chei de alocare (determinată pe baza numărului de circuite de linii electrice aeriene și de rețele de comunicații).

Deși, cu privire la elementele de cost care pot fi recuperate prin intermediul tarifului de acces, metodologia utilizată în fundamentarea acestor tarife (de tip „*Top Down*”⁴⁴) pornește de la cerințele Legii nr. 159/2016, Comisia a apreciat că este necesară reevaluarea anumitor ajustări realizate de către consultant asupra datelor utilizate în modelul de cost (preluate din situațiile financiar-contabile ale pârâtelor), precum și refacerea anumitor calcule din model cu luarea în considerare doar a datelor pe deplin justificate prin raportare la dispozițiile art. 19 alin. (2) din Legea nr. 159/2016, astfel încât rezultatele modelului să fie obiective și să fie evitată o dublă recuperare a costurilor.

În acest sens, Comisia a efectuat o serie de analize, urmărind și corelarea datelor folosite în modelul din cadrul *Studiului* (datele de intrare) cu datele puse la dispoziția ANRE de către pârâte, în conformitate cu cerințele din legislația specială în domeniul distribuției de energie electrică, aflate la dosarul cauzei, astfel încât să se asigure respectarea principiului obiectivității în cadrul modelului.

Comisia a reținut că, potrivit dispozițiilor Ordinului nr. 72/2013, operatorii de distribuție a energiei electrice au obligația să transmită ANRE datele privind veniturile și costurile într-un format reglementat (magnetă), în vederea verificării de către această autoritate a conformității cu cerințele actului normativ. O astfel de magnetă este *Macheta D1. Costuri și venituri* care prezintă ANRE veniturile și costurile anuale ale pârâtelor, pentru fiecare activitate reglementată/nereglementată.

De asemenea, în analizele efectuate de către Comisie au fost avute în vedere atât informațiile transmise ANCOM de către ANRE prin adresa invocată mai sus, cât și informațiile transmise⁴⁵ de către pârâte ca urmare a solicitărilor formulate de către Comisie.⁴⁶

Din analiza acestor informații, Comisia a constatat că datele utilizate în modelul de calcul din *Studiu* au drept sursă datele înregistrate de către pârâte în contabilitate, înregistrări realizate în conformitate cu *Metodologia de stabilire a tarifelor pentru serviciul de distribuție a energiei*

⁴⁴ „Top-down” - model de calculație a costurilor care pornește de la un total de cheltuieli (înregistrate efectiv în situațiile financiar-contabile și prevăzute a se realiza), prin repartizarea acestora pe activități și servicii în baza unor chei de alocare;

⁴⁵ Prin adresele înregistrate la ANCOM cu nr.SC-39592/21.11.2018, nr.SC-39590/21.11.2018 și nr.SC-39591/21.11.2018;

⁴⁶ Prin adresele cu nr. SC-DJ-38113/13.11.2018, SC-DJ-38112/13.11.2018 și SC-DJ-38111/13.11.2018;

electrice, reglementată prin Ordinul nr. 72/2013. Potrivit acestei Metodologii, operatorii de distribuție a energiei electrice au obligația să organizeze și să țină situații contabile separate pentru activitățile reglementate și pentru cele nereglementate, permițând cunoașterea detaliată a elementelor de venit și cost. Însă, pentru a stabili corectitudinea calculului tarifului, Comisia a analizat și modalitatea în care aceste date, extrase din înregistrările contabile, au fost prelucrate în cuprinsul *Studiului*, reținând următoarele:

- metodologia pe baza căreia PwC a realizat modelul de cost pentru stabilirea tarifelor de închiriere a stâlpilor de susținere a liniilor de distribuție a energiei electrice nu ține cont de datele înregistrate separat pe activități reglementate/nereglementate, așa cum sunt prezentate acestea în Macheta „D1. Costuri și venituri”, ci utilizează datele brute din situațiile financiar-contabile aferente anilor 2014, 2015 și 2016, pe care le ajustează pe baza anumitor considerente.

- întrucât activitatea de închiriere a stâlpilor destinați susținerii liniilor electrice aeriene nu este o activitate reglementată de către ANRE, datele privind costurile pentru aceste activități sunt înregistrate în contabilitatea pârâtei la nivel agregat, utilizând drept centre de cost mijloace fixe de tip *linie electrică aeriană* („LEA”), pe nivele de tensiune (ÎT, MT, JT). Acest nivel de agregare nu permite identificarea costurilor atribuibile în mod direct stâlpului ca element de infrastructură generator de costuri pentru activitatea de închiriere a stâlpilor, câtă vreme elementul (înregistrat ca mijloc fix) „*linie electrică aeriană*” conține atât stâlpul propriu-zis, cât și fundația stâlpului, priza de pământ, coronamentul, conductoarele și are ca unitate de măsură „km/linie”. În plus, trebuie precizat că, potrivit informațiilor prezentate, pe o linie electrică aeriană, numărul de stâlpi nu este constant pe unitatea de măsură considerată (km/linie), fiind influențat de condițiile specifice de relief și/sau schimbările de direcție.

În continuare, Comisia **va analiza modalitatea în care fiecare element de cost, pe care operatorii de rețea sunt îndreptățiți, potrivit dispozițiile art. 19 alin. (2) din Legea nr. 159/2016, să îl recupereze prin intermediul tarifului perceput** pentru acordarea accesului la infrastructura deținută, a fost luat în considerare în modelul de cost utilizat în cuprinsului *Studiului* pentru fundamentarea tarifelor solicitate de către pârâte. Totodată, Comisia va analiza **în ce măsură modalitatea de calcul din metodologia PwC poate fi luată în considerare pentru stabilirea tarifelor așa cum a fost propusă de consultant sau necesită ajustări** în raport cu aspectele care vor fi detaliate mai jos.

A. Identificarea costurilor asociate furnizării serviciului de acces la infrastructura fizică, luând în considerare atât investițiile din contribuții proprii, efectuate pentru realizarea infrastructurii fizice care face obiectul accesului, cât și cheltuielile suportate pentru furnizarea acestui acces.

În ceea ce privește costurile asociate furnizării serviciului de acces la infrastructura fizică, Comisia învederează că aceste costuri includ pe de o parte **costurile cu investițiile** în infrastructură, ale căror valori pot fi identificate din înregistrările contabile sub forma de „*amortizare liniară*” a activelor (parte de infrastructură a liniilor electrice), iar pe de altă parte **costurile de operare și mentenanță** aferente infrastructurii la care se solicită accesul. De asemenea, având în vedere că, în conformitate cu prevederile Ordinului nr. 72/2013, în amortizarea reglementată a activelor, pe lângă amortizarea mijloacelor fixe existente, trebuie inclusă și amortizarea mijloacelor prognozate a fi puse în funcțiune în perioada următoare, pe baza unor planuri de investiții întocmite de operatorul de distribuție a energiei electrice și aprobate de către ANRE, pentru întreaga perioadă de reglementare, Comisia va avea în vedere și **costurile de reconstruire sau modernizare** a infrastructurii care face obiectul contractelor de acces.

Totodată, din perspectiva costurilor cu investițiile, Comisia subliniază că relevante sunt și dispozițiile art. 63 alin. (1) din Ordinul nr. 169/2018, care reglementează tipurile de cheltuieli care pot fi incluse în categoria cheltuielilor cu investițiile. Astfel, în conformitate cu prevederile legale invocate „*În categoria investițiilor se includ cheltuielile efectuate pentru realizarea de noi mijloace fixe, precum și pentru reconstruirea, modernizarea și re tehnologizarea celor existente, care se execută pe bază de documentație specifică: studii de fezabilitate, proiecte tehnice etc.*”

1. Costurile cu investițiile în infrastructură

Din interpretarea prevederilor Ordinului nr. 72/2013 coroborată cu modalitatea de aplicare a acestor prevederi, astfel cum a fost aceasta expusă de către ANRE în răspunsul înregistrat la ANCOM cu nr. SC-8158/14.03.2019⁴⁷, reiese că atât costurile istorice cu investițiile reflectate în amortizarea contabilă, cât și cele prognozate pentru următoarea perioadă de reglementare sunt alocate integral serviciului de distribuție a energiei electrice, prin urmare, recuperarea acestora se face integral din tarifele aferente acestui serviciu.

În ceea ce privește metodologia elaborată de PwC, Comisia observă că, deși într-o primă iterație, din valoarea extrasă din contabilitate a cheltuielilor de exploatare directe este eliminată amortizarea activelor direct alocate serviciilor/activităților prestate de către pârâtă (parte a „*Bazei de active reglementate*”, recunoscute de ANRE), într-o iterație ulterioară este introdus în calcul un **cost de înlocuire** a stâlpilor, rezultat din repartizarea unor cheltuieli estimate de înlocuire a stâlpilor, pe activități, ca amortizare a investițiilor viitoare în rețelele de distribuție a energiei electrice. Astfel, pentru a include costurile cu investițiile în tariful de acces, consultantul (PwC) **a considerat adecvată utilizarea unui cost de înlocuire a stâlpului**, cu privire la al cărui quantum Comisia constată că nu se raportează la valoarea amortizării înregistrate în contabilitate pentru liniile electrice aeriene, raportată la numărul de stâlpi. Acest cost reprezintă practic, așa cum se afirmă în cuprinsul *Studiului*, „*costul curent de construcție al elementelor comune aferente unui stâlp (stâlpul în sine cu fundație și priză de pământ; nu s-au luat în calcul elementele care nu sunt comune, respectiv conductorii și izolatorii)*”, raportat la o durată de viață utilă de 40 ani (durată de funcționare minimă reglementată în Anexa nr. 2 la Ordinul nr.72/2013), rezultând amortizarea anuală a unui stâlp nou pus în funcțiune, care a fost inclusă în quantumul tarifului de acces la stâlpi.

Recuperarea, din activitatea de închiriere a stâlpilor deținuți de către pârâte, a costurilor cu investițiile în infrastructură, ca urmare a introducerii acestora (așa cum au fost estimate în metodologia furnizată de PwC) în tariful de acces la stâlpi, a făcut obiectul divergențelor dintre părți, existând opinii contradictorii cu privire la **inclusiunea costurilor de înlocuire a stâlpilor în baza de cheltuieli luate în considerare la stabilirea tarifului de acces**. Astfel, față de considerentele expuse în *Studiu* privind oportunitatea includerii unui asemenea cost de înlocuire în tariful de acces la infrastructură, reclamanta a învederat, în cadrul ședinței din 06.11.2018⁴⁸, faptul că abordarea PwC a fost principial greșită, deoarece presupune, în mod nereal, asumarea faptului că toți stâlpii au fost înlocuiți și sunt noi, construind practic o rețea de distribuție a energiei electrice nouă, dar cu costuri operaționale aferente unei rețele vechi.

Totodată, în cadrul aceleiași ședințe, reclamanta a învederat că și în ipoteza în care pârâtele ar fi cele care ar înlocui stâlpii, recuperarea costurilor de înlocuire se realizează pe baza tarifului de racordare care este perceput furnizorului de rețele de comunicații electronice, Telekom Romania considerând că nu este legal ca, ulterior achitării tarifului de racordare, să îi fie perceput în tariful de acces, costul de înlocuire a unui stâlp. În susținerea afirmațiilor sale, reclamanta a precizat că tarifele de racordare și cele de acces nu suportă comparație, deoarece implică costuri diferite, în cazul racordării, costurile fiind mult mai mari decât în cazul accesului la infrastructură (în unele cazuri implicând chiar și construirea de noi stâlpi), motiv pentru care costurile alocate accesului la infrastructură ar trebui reconciliate. De asemenea, reclamanta a subliniat că, în opinia sa, ar trebui ca în tariful de acces să fie luate în considerare și îmbunătățirile efectuate de furnizorul de rețele de comunicații electronice, în măsura în care aceste îmbunătățiri profită și operatorului de rețea, iar din *Studiu* nu rezultă că în metodologia utilizată de către consultant au fost luate în considerare cheltuielile suportate de către Telekom Romania.

În replică, pârâtele au precizat că înlocuirile izolate de stâlpi de către Telekom Romania în cadrul rețelei de distribuție a energiei electrice nu reprezintă o îmbunătățire adusă acestei rețele

⁴⁷ Înregistrat la ANRE cu nr.22669/13.03.2019;

⁴⁸Dezbaterile acestei ședințe au fost consemnate în Procesul-verbal înregistrat la ANCOM cu nr. SC-DJ-39565/21.11.2018;

În sensul dispozițiilor din domeniul distribuției de energie și, în acest context, nu pot fi luate în calcul pentru o diminuare a tarifului de acces, deoarece această înlocuire nu se regăsește în baza reglementată a activelor, neintervenind nicio modificare cu privire la valoarea contabilă a stâlpului înlocuit, acesta făcând parte din ansamblul unei instalații pentru care pârâtele primesc remunerația aferentă valorii investiției inițiale pentru o perioadă de amortizare de 40 de ani. Astfel, dacă furnizorul de comunicații procedează la înlocuirea unor stâlpi, acest demers nu va conduce la scăderea tarifului de acces la infrastructura fizică a pârâtelor, deoarece nu se consideră o îmbunătățire care să profite operatorului de distribuție a energiei electrice, ci în opinia pârâtelor, înlocuirea stâlpului profită reclamantei, având în vedere că, în lipsa acestei înlocuiri, circuitele de comunicații electronice nu ar putea fi susținute.

În ceea ce privește investițiile prognozate a se realiza de către operatorul de distribuție a energiei electrice, prin răspunsul⁴⁹ transmis ANCOM, Autoritatea Națională de Reglementare în Domeniul Energiei menționează că „Operatorii concesionari ai serviciului de distribuție a energiei electrice (ODC) (Electrica Muntenia Nord, Electrica Transilvania Sud, Electrica Transilvania Nord), au obligația de a întocmi și a transmite, în vederea aprobării de către autoritatea competentă, programe de investiții pentru modernizarea, respectiv dezvoltarea optimă a rețelelor electrice de distribuție din zona lor de concesiune, conform reglementărilor ANRE. Aceste programe se întocmesc pentru o perioadă de reglementare de 5 ani, și se actualizează anual prin detalierea concretă a lucrărilor, în cadrul valorii anuale aprobate (în scopul includerii în tarifele prognozate). Planurile de investiții în rețeaua electrică de distribuție se întocmesc de către ODC după criterii ce includ siguranța în exploatare, dezvoltarea, modernizarea și creșterea eficienței rețelelor electrice de distribuție. Aceste planuri de investiții nu sunt defalcate pe tipuri de instalații (linii electrice aeriene sau subterane, stații și posturi de transformare, etc) ci pe tipuri de lucrări, în cadrul cărora se regăsește categoria modernizărilor de linii electrice. [...] Conform prevederilor metodologiei și modului de calcul al tarifulor, **investițiile realizate de operatori din surse proprii și împrumutate, recunoscute de ANRE, sunt alocate integral pe activitatea de distribuție a energiei electrice.** Acestea nu includ investiții realizate pe bază de contribuții financiare”. (s.n) De asemenea, ANRE menționează în cuprinsul aceluiași răspuns că „din perspectiva ANRE, lucrările de înlocuire a stâlpilor în urma realizării unor lucrări de investiții se remunerează și se includ în baza activelor reglementate (BAR) și se remunerează prin tarif”, cu excepția investițiilor realizate de terți ca urmare a soluțiilor unor studii de coexistență, care nu se includ în BAR.

Comisia, în considerarea aspectelor invocate mai sus, dar și a prevederilor din considerentul (19) al Directivei 2014/61/UE care învederează că „La stabilirea tarifelor de acordare a accesului, organismul de soluționare a litigiilor ar trebui să asigure furnizorului de acces posibilitatea **echitabilă** de a își recupera costurile suportate pentru furnizarea de acces la infrastructura fizică”(s.n), apreciază că nu se justifică includerea costurilor cu investițiile în calculul tarifului de acces la infrastructură, deoarece recuperarea acestora se face integral din tarifele aferente serviciului de distribuție a energiei electrice.

2. Costurile de operare și mentenanță aferente infrastructurii la care se solicită accesul

În acord cu dispozițiile art. 19 alin. (2) din Legea nr. 159/2016, o cotă-parte din costurile de operare și mentenanță aferente infrastructurii la care se solicită accesul poate fi alocată activității de instalare și funcționare a rețelelor publice de comunicații electronice, în vederea recuperării prin tariful de acces la stâlpi. Cuantumul brut total ale acestor costuri cu operarea și mentenanța și modul lor de repartizare, așa cum au fost incluse în modelul de calculație din Studiul PwC, au făcut obiectul unor analize amănunțite și al unor verificări suplimentare prin datele puse la dispoziție de către părțile aflate în litigiu.

⁴⁹ Înregistrat la ANCOM cu nr. SC-8158/14.03.2019;

În continuare, Comisia a analizat metodologia de stabilire a tarifului de acces și etapele parcurse de către consultantul PwC în cadrul *Studiului* și a reținut următoarele:

- pentru a stabili cheltuielile de exploatare aferente celor 3 ani și pentru a determina o medie a acestora, PwC a efectuat o serie de iterații, prin colectarea datelor preluate din înregistrările contabile ale pârelor repartizate pe centre de cost și centralizarea cheltuielilor de exploatare directe, indirecte și generale, eliminându-se apoi atât anumite costuri de exploatare care nu au legătură cu activitatea de distribuție a energiei electrice, cât și costurile cu amortizarea contabilă aferentă cheltuielilor de exploatare directe, pentru fiecare an dintre cei trei luați în calcul (2014, 2015 și 2016);

- au fost stabilite diverse chei de alocare, într-o primă fază fiind stabilite cheile de alocare care au stat la baza estimării cheltuielilor indirecte ca proporție din cheltuielile directe, respectiv generale ca proporție din suma cheltuielilor directe și indirecte, pe baza mediei celor 3 ani;

- cheltuielile directe de operare și mentenanță rămase în urma eliminării amortizărilor au fost alocate apoi către mai multe elemente de rețea, printre care și liniile electrice aeriene (LEA), pe baza unor chei de alocare determinate din datele cuprinse în *Macheta D1.3 Centralizator lucrări de mentenanță*;

- tot din *Macheta D1.3 Centralizator lucrări de mentenanță* au fost determinate și cheile de alocare a cheltuielilor directe de operare și mentenanță aferente LEA, obținute anterior, pe nivele de tensiune. După obținerea cheltuielilor directe de operare și mentenanță pentru LEA pe nivele de tensiune, aceste cheltuieli au fost împărțite la numărul de kilometri, în cazul rețelei LEA pentru nivelul de înaltă tensiune (ÎT), respectiv la numărul de stâlpi, în cazul rețelelor LEA pentru nivele de medie (MT) și joasă tensiune (JT). Prin urmare, **modelul de cost determină un cost direct de exploatare mediu** per kilometru, respectiv per stâlp în funcție de nivelul de tensiune- înaltă, medie și joasă.

- **în iterația următoare**, prin aplicarea cheilor de alocare obținute anterior, **modelul de cost determină costurile indirecte și generale medii per kilometru**, în cazul rețelei LEA ÎT, respectiv per stâlp, în cazul rețelelor LEA MT și JT.

Costurile totale anuale/kilometru, luate în considerare în metodologie, au fost determinate în cazul rețelei LEA ÎT pentru înaltă tensiune prin adunarea costurilor anuale ale amortizării unui kilometru de LEA pentru acest nivel de tensiune (rezultată din distribuirea anuală a costului de înlocuire, considerând un număr de 4 stâlpi/kilometru) cu costurile directe, indirecte și generale medii pe kilometru.

Costurile totale anuale/stâlp au fost determinate în cazul rețelelor LEA MT și JT, prin adunarea costurilor anuale ale amortizării unui stâlp (rezultate din distribuirea costului de înlocuire) cu costurile directe, indirecte și generale medii pe stâlpul de MT, respectiv de JT.

Comisia subliniază că valorile anuale ale costurilor totale per kilometru, în cazul rețelei LEA ÎT, **respectiv pe stâlp**, în cazul rețelelor LEA MT și JT, așa cum au fost stabilite de către consultant în modelul de cost, **se bazează doar parțial pe cheltuielile efectiv realizate**, înregistrate în contabilitatea pârelor, deoarece astfel cum rezultă din *Studiu*, în calculul amortizării anuale a stâlpilor, PwC a ales să utilizeze costurile de înlocuire a stâlpilor în locul costurilor cu amortizarea efectivă, înregistrate în contabilitate, deoarece, după cum a justificat consultantul în cadrul *Studiului*, „*nu se poate identifica porțiunea aferentă LEA din totalul amortizării contabile*”.

În plus față de aceste costuri totale anuale pe stâlp (LEA MT și JT), în *Studiu* au fost avute în vedere și **costurile incrementale reprezentate de cheltuielile cu inventarierea circuitelor de comunicații electronice instalate pe stâlpii pârelor** (activitate considerată necesară de două ori pe an, ca fiind determinată exclusiv de prezența rețelelor de comunicații electronice), costuri care au fost utilizate în vederea determinării quantumurilor costurilor totale lunare aferente unui circuit instalat de un furnizor de rețele de comunicații pe stâlpii care susțin liniile de distribuție a energiei electrice de MT și JT.

În cazul rețelei de ÎT nu se face o astfel de repartizare de costuri, deoarece nu se efectuează inventarierea circuitelor instalate, tarifarea raportându-se la km/linie de ÎT.

În ceea ce privește cuantumul acestor cheltuieli cu inventarierea circuitelor instalate pe stâlpi, Comisia constată că acesta este determinat pe baza unui cost mediu cu forța de muncă pe oră, calculat la nivelul centrelor de exploatare de MT și JT și a numărului de ore necesare inventarierii circuitelor.

În considerarea elementelor de cost menționate anterior, pe baza **costurilor totale lunare per stâlp** (MT și JT), respectiv per **kilometru** (ÎT), consultantul a stabilit **costurile totale lunare aferente unui circuit** de comunicații instalat de un furnizor de rețele publice de comunicații pe stâlpii de ÎT, MT și JT, prin aplicarea unor chei de alocare calculate pe baza numărului mediu de conductoare electrice și de comunicații electronice amplasate pe stâlp, în cazul rețelelor de ÎT, respectiv în funcție de numărul mediu de circuite electrice și de circuite de comunicații electronice amplasate pe stâlp, în cazul rețelelor de JT și MT⁵⁰.

Ulterior, acestor costuri (calculate pe un circuit instalat de un operator de comunicații pe un stâlp de distribuție a energiei) li se aplică o marjă de 12%, calculată pe baza marjelor EBIT⁵¹ înregistrate în 2016 de câteva societăți importante care operează pe piața din România în sectorul de distribuție a energiei electrice, respectiv în sectorul comunicațiilor electronice, obținându-se astfel tarifele de acces pe cele 3 nivele de tensiune JT, MT, ÎT.

Tarifele de acces la infrastructura pârâtelor rezultate pe baza modelului de calcul stabilit de PwC sunt:

Tarife rezultate din model			
Societate	JT	MT	ÎT
	Lei/stâlp/circuit/lună		Lei/km/circuit/lună
Electrica Muntenia Nord	∞	∞	∞
Electrica Transilvania Sud	∞	∞	∞
Electrica Transilvania Nord	∞	∞	∞

Aceste tarife au fost propuse reclamantei pentru a fi aplicate începând cu 01.04.2018, după ce ar fi expirat contractul dintre părți nr. 9/30.01.2015 (astfel cum a fost modificat prin Actul adițional nr. 7).

În continuare, Comisia, în considerarea prevederilor legale și a aspectelor reținute din Studiul PwC, va analiza modelul de calculație a costurilor.

Astfel, ținând cont atât de considerentele detaliate mai sus, din care rezultă că pârâtele își asigură recuperarea costurilor cu investițiile prin intermediul tarifelor de distribuție a energiei, cât și de dispozițiile art. 21 din Ordinul nr.72/2013⁵² care stabilesc competența ANRE de verificare a corectitudinii alocării costurilor și veniturilor în scopul evitării unei duble recuperări a costurilor și a subvenției încrucișate între serviciul de distribuție a energiei electrice și alte activități reglementate/nereglementate, Comisia consideră că **nu este justificată introducerea unor cheltuieli privind amortizarea mijloacelor fixe** (fie rezultate din costuri istorice, fie rezultate ca urmare a planificării unor investiții) **în modelul de calculație a costurilor, utilizat pentru stabilirea tarifelor de acces la infrastructura fizică de stâlpi deținută de către pârâte.**

Prin urmare, **concluzia Comisiei referitoare la cheltuielile cu amortizarea** (care sunt sau urmează a fi repartizate serviciului de distribuție a energiei electrice și recuperate din tariful de distribuție a energiei electrice) **este că aceste costuri nu trebuie să se recupereze și din**

⁵⁰ Conform Studiului, *Cota circuitului de comunicații s-a estimat pe baza numărului mediu de circuite/conductoare pe stâlp și au rezultat următoarele valori: „∞ pentru IT, ∞ pentru MT și ∞ pentru JT”;*

⁵¹ EBIT-- earnings before interest and taxes, reprezintă profitul înainte de plata dobânzilor și impozitului;

⁵² Competențe reglementate în mod similar prin dispozițiile art. 22 din Ordinul nr.169/2018, care a abrogat Ordinul nr. 72/2013;

tarifele aferente altor servicii/activități reglementate sau nereglementate, respectiv prin intermediul tarifului serviciului de închiriere a stâlpilor de susținere a liniilor electrice aeriene.

Referitor la **costurile de exploatare**, în vederea stabilirii corectitudinii modelului de cost și a valorilor acestor costuri folosite în modelul de calculație, Comisia a evaluat pentru început impactul utilizării în cadrul metodologiei aplicate în cuprinsul *Studiului* a mediei costurilor de exploatare a ultimilor 3 ani de referință (2014, 2015, 2016), din care au fost eliminate amortizările directe, față de o eventuală luare în considerare doar a costurilor din ultimul an de referință, respectiv anul 2016. Din datele prezentate în modelul de cost se poate observa tendința de scădere a acestor costuri cu o rată medie de \times pe an în cazul Electrica Muntenia Nord, cu \times pe an în cazul Electrica Transilvania Sud și cu \times pe an în cazul Electrica Transilvania Nord. Mai exact, se observă următoarele rate medii anuale:

Ratele medii de scădere a cheltuielilor în cei 3 ani (2014, 2015, 2016)				
Societate	Cheltuieli directe	Cheltuieli indirecte	Cheltuieli generale	Total cheltuieli
Electrica Muntenia Nord	$\times\%$	$\times\%$	$\times\%$	$\times\%$
Electrica Transilvania Sud	$\times\%$	$\times\%$	$\times\%$	$\times\%$
Electrica Transilvania Nord	$\times\%$	$\times\%$	$\times\%$	$\times\%$

În schimb, în situația în care ar fi fost utilizate doar costurile de exploatare din ultimul an, aplicarea modelului de cost prin raportare la acestea ar fi condus la obținerea următoarelor tarife de acces pe stâlpii pârâtelor:

Tarife rezultate din model folosind doar datele anului 2016			
Societate	JT	MT	ÎT
	Lei/stâlp/circuit/lună		Lei/km/circuit/lună
Electrica Muntenia Nord	\times	\times	\times
Electrica Transilvania Sud	\times	\times	\times
Electrica Transilvania Nord	\times	\times	\times

Comisia constată că impactul utilizării costurilor de exploatare ca o medie a ultimilor 3 ani, în dauna utilizării doar a ultimului an, în condițiile trendului descendent înregistrat de către pârâte, a avut ca efect creșterea tarifelor cu următoarele valori procentuale:

Diferențe tarifare utilizând media valorilor celor 3 ani versus valorile ultimului an			
Societate	JT	MT	ÎT
Electrica Muntenia Nord	$\times\%$	$\times\%$	$\times\%$
Electrica Transilvania Sud	$\times\%$	$\times\%$	$\times\%$
Electrica Transilvania Nord	$\times\%$	$\times\%$	$\times\%$

Deși în cazul Electrica Transilvania Sud, luarea în considerare a mediei valorilor celor 3 ani (2014, 2015, 2016) a condus la obținerea unui tarif aferent accesului la infrastructura de stâlpi la nivel de JT mai mic cu $\times\%$ decât în cazul utilizării valorilor ultimului an, toate celelalte tarife prezentate în tabel arată o creștere a lor prin utilizarea mediei celor 3 ani. Scăderea înregistrată în cazul Electrica Transilvania Sud pentru tariful de JT prin utilizarea mediei celor 3 ani este dată de modificarea valorilor cheilor de alocare a cheltuielilor directe pe liniile electrice aeriene, pe nivele de tensiune, ca urmare a luării în considerare a ultimului an. Totuși, trebuie precizat că, în cazul Electrica Transilvania Sud, valoarea totală a cheltuielilor directe alocate liniilor electrice aeriene este mai mare cu $\times\%$ în cazul utilizării mediei celor 3 ani (\times lei) comparativ cu valoarea ultimului an (\times lei), ceea ce arată că, și în acest caz, tendința este de scădere a cheltuielilor directe alocate liniilor electrice aeriene.

Astfel, cu excepția cazului explicat mai sus, se poate observa că utilizarea unei medii a costurilor de exploatare aferente ultimilor 3 ani (din care au fost eliminate amortizările directe) profită exclusiv pârâtelor prin creșterea la final a tarifelor propuse, tarife care includ amortizările luate în calcul de către pârâte.

Comisia, ținând cont și de prevederile art. 30 din Ordinul nr. 72/2013, potrivit cărora „Autoritatea competentă impune reducerea treptată a costurilor de operare și mentenanță controlabile și absorbția constantă a ineficienței prin creșterea anuală a țintelor de eficiență, dar și de cele ale art. 36 din Ordinul nr. 169/2018, dispoziții care se reflectă în practică în reducerea costurilor de operare și mentenanță controlabile, învederează că este de așteptat ca în continuare costurile de exploatare din care sunt eliminate cheltuielile directe cu amortizarea să scadă. Astfel, utilizarea mediei cheltuielilor ultimilor 3 ani echivalează cu menținerea artificială a unor costuri ineficiente, pe care chiar pârătele le-au eficientizat cu o rată medie anuală de \approx %, în cazul Electrica Muntenia Nord, de \approx % în cazul Electrica Transilvania Sud și de \approx % în cazul Electrica Transilvania Nord, ceea ce contravine respectării principiului proporționalității și obiectivității costurilor.

Prin urmare, **Comisia consideră ca nejustificată utilizarea unei astfel de medii** prin luarea în considerare a unor cheltuieli ineficiente de exploatare ale anilor anteriori (2014 și 2015), mai ales că pârătele au reiterat în cadrul litigiilor că doresc modificarea tarifelor anual, fapt ce reiese și din perioada contractuală propusă. Totodată, Comisia învederează că utilizarea unor serii de date ale cheltuielilor de exploatare pe mai mulți ani ar avea sens dacă, pe baza lor, prin aplicarea unei funcții de regresie statistică, s-ar putea obține previzionarea nivelului acestor cheltuieli pentru viitor cu o mai mare acuratețe. Cu toate acestea, perioada luată în considerare pentru seria de date a cheltuielilor de exploatare (3 ani) nu asigură obținerea unor previziuni suficient de robuste, motiv pentru care trendul observat în scăderea cheltuielilor de exploatare (diminuate cu eliminarea cheltuielilor de amortizare directe) nu poate fi utilizat mai departe în calculul tarifului.

Având în vedere cele de mai sus, Comisia apreciază că **utilizarea cheltuielilor de exploatare din ultimul an reflectă mai fidel principiul obiectivității, motiv pentru care va lua în considerare în analiza tarifului de acces doar cheltuielile de exploatare aferente anului 2016.**

Comisia a analizat modul în care au fost determinate, în cadrul metodologiei dezvoltate în cadrul *Studiului PwC*, **cheltuielile de operare și mentenanță** aferente liniilor electrice aeriene și a constatat că s-a utilizat o cotă de alocare obținută pe baza cheltuielilor de mentenanță prezentate în *Macheta D1.3 Centralizator lucrări de mentenanță*. Deși utilizarea acestei machete conduce la obținerea unor costuri de operare și mentenanță aferente liniilor electrice aeriene cu un grad mare de obiectivitate, Comisia apreciază că există unele deficiențe ale creditării și utilizării acestor costuri drept costuri cu operarea și mentenanța stâlpilor, determinate de faptul că, în realitate, aceste cheltuieli nu sunt toate generate în comun de serviciul de închiriere stâlpi și de cel de distribuție a energiei electrice sau alte servicii, multe dintre cheltuieli fiind aferente exclusiv activității de bază a societății de distribuție a energiei electrice (cum ar fi înlocuirea conductoarelor, a prizelor de pământ, a verificărilor tehnice periodice). Cu toate acestea, identificarea exactă din înregistrările contabile a cheltuielilor cu operarea și mentenanța stâlpilor nu se poate realiza, având în vedere că, așa cum a subliniat Comisia și în cuprinsul pct. A, centrul de cost utilizat în contabilitate pentru înregistrarea cheltuielilor de exploatare este „linia electrică aeriană” și nu „stâlpul”.

În aceste condiții, deși este de acord cu susținerea reclamantei că PwC a luat în considerare toate cheltuielile directe determinate de activitățile de mentenanță, fără să se rezume, așa cum ar fi fost corect, doar la acele cheltuielile de mentenanță generate de închirierea stâlpilor ca suport pentru instalarea rețelelor de comunicații electronice, în lipsa unor înregistrări în evidențele contabile care să aibă un nivel suficient de granularitate, Comisia nu poate realiza o evaluare mai fidelă a cheltuielilor directe de operare și mentenanță a stâlpilor pe baza datelor prezentate în *Studiu* sau depuse la dosarul cauzei.

În ceea ce privește susținerea reclamantei că prin modul de alocare a cheltuielilor indirecte și generale, în componența tarifului de acces la stâlpii ce fac parte din infrastructura deținută de

către pârâte, se vor regăsi cheltuieli care nu au legătură cu această activitate, Comisia precizează că, la fel ca în situația determinării cheltuielilor directe cu operarea și mentenanța stâlpilor, din cauza nivelului insuficient de granularitate din înregistrările contabile, nu poate fi stabilită o altă modalitate de alocare pe baza datelor prezentate în *Studiu* sau depuse la dosarul cauzei. De altfel, modul de determinare a cheltuielilor indirecte pe baza unei cote procentuale din cheltuielile directe aferente unui stâlp, obținute în model, pare să corespundă modului de alocare a cheltuielilor indirecte pe toate serviciile reglementate și nereglementate prezentate în *Macheta D1. Costuri și venituri*. La fel ca în cazul cheltuielilor indirecte, cheltuielile generale sunt determinate pe baza unei cote procentuale din totalul cheltuielilor directe și indirecte aferente unui stâlp, corespunzând modului de alocare a cheltuielilor generale pe toate serviciile reglementate și nereglementate prezentate în *Macheta D1. Costuri și venituri*.

În privința reclasificării anumitor cheltuieli din indirecte în directe și din generale în indirecte, Comisia a constatat că aceste reclasificări au fost făcute pentru a avea aceleași categorii de cheltuieli pentru toate pârățele, existând neconcordanțe între înregistrările contabile de la o filială la alta. De asemenea, Comisia a constatat excluderea din modelul de cost a cheltuielilor care nu au legătură cu activitatea liniilor electrice aeriene, atât din cheltuielile directe, cât și din cele indirecte și generale.

Prin urmare, în considerarea faptului că, în lipsa existenței unor **date contabile într-un grad mai mare de detaliu, astfel încât cea mai mare parte a lor să poată fi alocată direct activității de închiriere a stâlpilor, nu se poate stabili dacă alocarea cheltuielilor cu operarea și mentenanța din înregistrările contabile reflectă cu obiectivitate activitatea de închiriere stâlpi, Comisia va lua în considerare propunerile consultantului în stabilirea quantumului costurilor de operare și mentenanță pentru determinarea tarifelor de acces la stâlpii pârătelor, neavând un alt mecanism obiectiv de repartizare a acestora.**

Pentru definitivarea verificării cu privire la modalitatea de stabilire a tarifului de acces la infrastructură, Comisia va analiza cota cheltuielilor repartizate operatorului de comunicații electronice.

Astfel, **referitor la modalitatea de obținere a costurilor aferente unui circuit (cablu)** instalat de un furnizor de rețele de comunicații pe stâlpii de ÎT, MT și JT, Comisia constată că, în cadrul modelului de calcul al tarifului utilizat în *Studiu*, aceste costuri au fost determinate prin repartizarea cheltuielilor de operare și mentenanță aferente unei linii electrice aeriene și a cheltuielilor de amortizare a unui stâlp, prin aplicarea unor chei de alocare (ponderi), calculate pe baza numărului mediu de conductoare electrice și a numărului mediu de circuite (cabluri) de comunicații amplasate pe stâlp, în cazul rețelilor de ÎT și MT, respectiv în funcție de numărul mediu de circuite electrice și număr mediu de circuite (cabluri) de comunicații amplasate pe stâlp, în cazul rețelilor de JT.

În continuare, Comisia, în considerarea tuturor aspectelor prezentate anterior, apreciază necesară determinarea unei chei de alocare care să reflecte gradul de utilizare a stâlpilor și care să țină seama de mai multe aspecte, cum ar fi ponderea numărului de cabluri deținute de către pârâte și de către furnizorii de rețele publice de comunicații electronice sau ponderea momentelor forțelor corespunzătoare acțiunii cablurilor de comunicații asupra stâlpilor și proporția de stâlpi utilizați din totalul stâlpilor din rețea, astfel încât să rezulte o alocare obiectivă a costurilor de exploatare aferente unei linii electrice aeriene.

În ceea ce privește influența prezenței cablurilor de comunicații electronice, de diferite tipuri și dimensiuni, pe stâlpii de susținere a liniilor electrice alături de circuitele electrice de JT (atât în varianta clasică - circuite electrice cu 5 conductoare neizolate, cât și în varianta modernă - cu cabluri torsadate din conductoare izolate), Comisia a constatat că doar utilizând calcule punctuale de rezistență și stabilitate a stâlpilor se poate determina cu exactitate influența cablurilor

de comunicații electronice și, implicit, se pot compara momentele forțelor datorate celor două tipuri de cabluri, cele de comunicații și cele ce compun circuitele electrice.

Pe baza datelor existente și a instrumentelor pe care Autoritatea le deține, nu este posibilă determinarea cu exactitate de către Comisie a unei chei de alocare bazate pe o medie a momentelor forțelor exercitate de diferite tipuri de cabluri de comunicații (de fibră optică, UTP, coaxiale) raportată la o medie a momentelor forțelor exercitate de cablurile care compun circuitele electrice, asupra diferitelor tipuri de stâlpi.

Deși reclamanta a susținut, în cadrul răspunsului la cererea reconvențională⁵³, că nu este de acord cu repartizarea costurilor comune dintre operatorul de distribuție a energiei electrice și furnizorii de comunicații electronice pe baza cheii de alocare determinate prin luarea în considerare a numărului mediu de conductoare electrice și a numărului mediu de circuite (cabluri) de comunicații amplasate pe stâlp, în cazul rețelelor de ÎT și MT, respectiv în funcție de numărul mediu de circuite electrice și număr mediu de circuite (cabluri) de comunicații amplasate pe stâlp, în cazul rețelelor de JT, ci prin împărțirea în mod egal între operatorul de distribuție a energiei electrice și furnizorii de comunicații electronice (50%/50%), Comisia nu poate reține această propunere deoarece nu e susținută de nicio argumentare tehnică sau economică.

Prin urmare, **Comisia apreciază drept rezonabilă, în limita informațiilor disponibile, folosirea cheii de alocare bazate pe numărul mediu de circuite (JT), respectiv numărul mediu de cabluri (MT și ÎT), ce a fost prezentată în Studiul PwC, pentru a se determina cota-parte din costurile care revin operatorilor de comunicații și nu a unei chei de alocare bazate pe o medie a momentelor forțelor exercitate de diferite tipuri de cabluri de comunicații raportată la o medie a momentelor forțelor exercitate de cablurile de energie electrică, asupra diferitelor tipuri de stâlpi sau prin împărțirea în mod egal între operatorul de distribuție a energiei electrice și furnizorii de comunicații electronice.**

În ceea ce privește susținerea reclamantei din cadrul ședinței din data de 6 noiembrie 2018, potrivit căreia „*unitatea taxabilă ar trebui să fie stâlpul și nu circuitul, deoarece acesta este cel care generează costuri, care ulterior trebuie să fie împărțite între furnizorul de rețele de comunicații electronice și operatorul de rețea*”, **Comisia consideră că poziția reclamantei se bazează pe o înțelegere greșită a modelului, nerealizând că modelul determină inițial costurile totale alocate unui stâlp, care sunt ulterior împărțite între operatorul de rețea și furnizorul de comunicații electronice prin cheia de alocare bazată pe numărul mediu de circuite.** Referitor la susținerea reclamantei ca fiind irelevantă utilizarea de către PwC în cadrul Studiului a unui inventar care a fost realizat în Focșani și extrapolat la nivel de filială pentru determinarea numărului mediu de circuite, în locul utilizării rapoartelor de inventariere a stâlpilor, Comisia face precizarea că **utilizarea acestui eșantion a fost făcută de către PwC pentru determinarea procentului de stâlpi fizici închiriați în zona urbană, ulterior acesta fiind utilizat în cadrul iterațiilor pentru determinarea numărului mediu de circuite luate în considerare la stabilirea cotei operatorului de comunicații. Alegerea municipiului Focșani, o zonă urbană de mărime medie, pentru estimarea procentului de stâlpi fizici închiriați în zona urbană, poate fi considerată relevantă, Comisia neavând alte date care să contrazică alegerea făcută de către consultant.**

Referitor la costurile de inventariere, Comisia a reținut afirmațiile formulate de către reclamantă în cadrul aceleiași ședințe, potrivit cărora în cuprinsul Studiului au fost făcute o serie de estimări atât cu privire la resursele umane necesare a fi implicate în realizarea inventarului, cât și la resursele de timp, care nu sunt fundamentate și conduc la un quantum exagerat al costurilor aferente acestor resurse și a constatat că timpul mediu alocat pentru inventarierea unui stâlp (4,5 min) nu este exagerat, iar costul mediu pe oră al echipelor de exploatare de MT și JT a fost determinat pe baza cheltuielilor salariale înregistrate în contabilitate. În consecință, Comisia **consideră că susținerea reclamantei privind nefundamentarea costului de inventariere**

⁵³ Adresa Telekom nr. 080618/TKR/CAF/JRR/77925, înregistrată la ANCOM cu nr. SC-19759/11.06.2018;

nu este justificată, motiv pentru care va menține cuantumul determinat în cuprinsul modelului.

Având în vedere toate considerentele expuse în cadrul punctului A, în această etapă a analizei Comisia a obținut, prin aplicarea metodologiei PwC, dar cu excluderea din modelul de costuri elaborat de aceasta a valorilor anilor 2014 și 2015, dar și a cheltuielilor cu amortizarea investițiilor (recuperate pe baza serviciului de distribuție a energiei electrice), următoarele tarife de acces la stâlpii deținuți de către pârâte:

Tarife recalulate în model			
Societate	JT	MT	ÎT
	Lei/stâlp/circuit/lună		Lei/km/circuit/lună
Electrica Muntenia Nord	2,04	2,10	12,97
Electrica Transilvania Sud	2,66	3,16	20,50
Electrica Transilvania Nord	1,63	3,21	33,70

B. Considerarea costurilor cu impactul accesului solicitat asupra planului de afaceri al operatorului de rețea, în special în ceea ce privește investițiile ce vor avea ca obiect infrastructura fizică la care se solicită accesul.

În ceea ce privește impactul produs de acordarea accesului la infrastructură asupra planului de afaceri al operatorului de rețea, Comisia subliniază că, în acest sens, Organismul autorităților europene de reglementare în domeniul comunicațiilor electronice (OAREC)⁵⁴, în raportul⁵⁵ emis în 2018, a subliniat faptul că pot exista situații în care accesul la infrastructura operatorilor de rețea non-telecom ar putea avea un anumit impact asupra planului de afaceri al acestora, impact care necesită o compensare prin tariful de acces. De exemplu, se arată în raport că, în situația în care operatorul de infrastructură poate demonstra că modul în care a planificat utilizarea infrastructurii pentru propriul interes îl îndreptățește să refuze accesul pe motiv de lipsă de spațiu disponibil, acesta ar putea fi stimulat să ofere accesul dacă tariful de acces compensează nerealizarea propriilor planuri de dezvoltare.

În vederea stabilirii cu exactitate a existenței unor situații practice concrete în care pârătele au fost în imposibilitatea de a utiliza stâlpii pentru instalarea unor noi circuite electrice, din cauza ajungerii la un grad de utilizare maxim prin amplasarea rețelelor de comunicații electronice, Comisia a pus acest aspect în discuția părților în cadrul dezbaterilor. Cu toate că, cel puțin la nivel teoretic, asemenea situații nu sunt excluse, la dosarul cauzei nu au fost depuse documente și informații concrete care să susțină existența unui asemenea impact, astfel încât să permită Comisiei o evaluare obiectivă a acestuia. **Prin urmare, această componentă de cost generată de un eventual impact asupra planului de afaceri al pârătelor nu va fi luată în considerare la stabilirea tarifului de acces.**

În ceea ce privește eventualele riscuri generate de impactul asupra planului de afaceri, Comisia constată că, în cadrul *Studiului* realizat de PwC au fost identificate o serie de riscuri generate asupra activității de distribuție a energiei electrice de amplasarea rețelelor de comunicații electronice pe stâlpii de energie electrică (riscul de accidente generate de intervențiile la rețelele de comunicații, riscul de încărcare excesivă a stâlpilor, creșterea riscului de avarii, creșterea riscurilor de indisponibilitate a serviciilor furnizate etc.) cu privire la care consultantul a apreciat că ar putea genera eventuale costuri.

Comisia, în urma analizei riscurilor prezentate în *Studiu*, opinează că acele costuri ocazionate de riscurile materializate se regăsesc în costurile de exploatare și, prin urmare, impactul cuantificat al acestor riscuri este inclus implicit în tariful de acces la stâlpi.

⁵⁴ În engleză, Body of European Regulators for Electronic Communications (BEREC);

⁵⁵ „Draft BEREC report on pricing for access to infrastructure and civil works according to the BCRD” disponibil la adresa https://berec.europa.eu/eng/document_register/subject_matter/berec/public_consultations/8243-draft-berec-report-on-pricing-for-access-to-infrastructure-and-civil-works-according-to-the-bcrd;

Referitor la riscurile nematerializate, al căror impact nu poate fi cuantificat, Comisia consideră că acestea nu pot fi compensate printr-o *primă de risc*, deoarece remunerarea lor este acordată conform reglementărilor ANRE⁵⁶ referitoare la capitalul investit, prin urmare eventualele costuri generate de riscurile prezentate în *Studiu* se recuperează din tarifele de distribuție a energiei.

C. Considerarea îmbunătățirilor aduse infrastructurii fizice de către furnizorul de rețele publice de comunicații electronice, în măsura în care aceste îmbunătățiri profită și operatorului de rețea.

În ceea ce privește eventualele îmbunătățiri aduse infrastructurii fizice ca urmare a înlocuirii unor stâlpi de susținere a liniilor electrice aeriene, Comisia a reținut faptul că, potrivit susținerilor părților, această activitate nu se reflectă în tariful de acces, deoarece nu este considerată de către părâte ca reprezentând o îmbunătățire.

Cu privire la acest aspect, Comisia învederează că ANRE, prin răspunsul cu nr. 22669/13.03.2019, a precizat în ceea ce privește eventuale **îmbunătățiri aduse infrastructurii fizice de către furnizorul de rețele publice de comunicații electronice**, că, acolo unde au existat, lucrările de înlocuire a stâlpilor de susținere a liniilor de distribuție a energiei electrice au fost realizate în baza unor proiecte de investiții, plătite de solicitantii de acces la stâlpi, și executate ca urmare a soluțiilor identificate prin studiile de coexistență. Prin urmare, nu au fost incluse în baza activelor reglementate (BAR), deci nici remunerate din serviciul de distribuție a energiei electrice.

Totodată, din informațiile administrate ca probatoriu în dosar nu a putut fi cuantificat beneficiul asociat îmbunătățirilor aduse infrastructurii fizice prin înlocuirea unor stâlpi de susținere a liniilor electrice aeriene de către furnizorul de rețele publice de comunicații electronice.

Având în vedere expunerile din cadrul punctelor de mai sus și pornind de la modelul proiectat de consultantul PwC, **metodologia pentru stabilirea tarifelor de acces la infrastructura de stâlpi a pârâtelor trebuie să țină cont de următoarele concluzii ale Comisiei, așa cum au rezultat din analiza de mai sus:**

- **introducerea în model a unor cheltuieli privind amortizarea mijloacelor fixe** (fie rezultate din costuri istorice, fie rezultate ca urmare a planificării unor investiții) **nu este justificată;**
- **repartizarea costurilor de operare și mentenanță către serviciul de închiriere a stâlpilor** va lua în considerare modalitățile de alocare utilizate de către consultant;
- **pentru a calcula cota-parte din costurile care revin operatorilor de comunicații din totalul costurilor per stâlp/circuit sau per km/circuit, Comisia este de acord cu folosirea cheii de alocare ce a fost prezentată în *Studiul PwC*;**
- **pentru stabilirea costurilor de exploatare se iau în considerare doar costurile de exploatare aferente anului 2016.**

Comisia a realizat și o verificare suplimentară, de corelare a datelor utilizate în modelul din cadrul *Studiului* (datele de intrare) cu datele puse la dispoziția ANRE de către Electrica Muntenia Nord, Electrica Transilvania Sud și Electrica Transilvania Nord, astfel încât să se asigure obiectivitatea rezultatelor modelului.

Necesitatea realizării unor astfel de corelări apare și prin prisma faptului că, în metodologie, atunci când se realizează determinarea cheilor de repartizare a cheltuielilor directe de operare și mentenanță, care sunt mai apoi utilizate în vederea obținerii celor aferente liniilor electrice aeriene, consultantul utilizează doar una dintre machete (*D1.3 Centralizator lucrări de mentenanță*).

Totodată, Comisia subliniază că o altă machetă, care nu este utilizată de către consultant în modelul de cost, este macheta *D1. Costuri și venituri*⁵⁷ în care sunt repartizate atât veniturile,

⁵⁶ Art. 67-75 din Ordinul nr. 72/2013 privind modul de calcul al ratei reglementate a rentabilității;

⁵⁷ Depuse la dosar de către părâte cu prin adresele înregistrate cu nr.SC-39592/21.11.2018, nr.SC-39590/21.11.2018 și nr.SC-39591/21.11.2018;

cât și costurile serviciilor reglementate și nereglementate. În opinia Comisiei, pentru evitarea dublei recuperări a costurilor, modelul de cost trebuia să ia în considerare și această repartizare a costurilor înregistrate de către pârâte pe servicii reglementate și nereglementate din macheta D1. Față de această situație, Comisia învederează că neluarea în considerare a acestor repartizări poate duce la obținerea unor rezultate distorsionate, care pot fi mai mari sau mai mici decât cele efectiv suportate de către operatorul de rețea.

Prin urmare, în vederea determinării unui tarif de acces care să nu conducă la o supracompensare a costurilor determinate în cadrul *Machetei D1. Costuri și venituri*, obținându-se o marjă aplicată costurilor mai mare decât cea luată în considerare de către consultant în cadrul modelului, **Comisia a corelat calculația elaborată în model cu informațiile înregistrate în macheta D1. Costuri și venituri aferentă anului 2016.**

Din informațiile puse la dispoziție de către pârâte se observă că alocarea cheltuielilor de operare și mentenanță ale tuturor serviciilor/activităților reglementate și nereglementate, din macheta *D1. Costuri și venituri*, a fost efectuată pe diverse categorii de costuri și pe baza unor chei de alocare determinate de pârâte.

De asemenea, din machetele puse la dispoziția Comisiei, dar și din cele utilizate în *Studiu* rezultă că **alocarea cheltuielilor indirecte de operare și mentenanță**, atât în modelul de cost, cât și în macheta *D1. Costuri și venituri* se realizează prin aplicarea unor marje asupra cheltuielilor directe. Astfel, Comisia a constatat următoarele marje:

Procentul cheltuielilor indirecte din cele directe			
Societate	Model Inițial	Model Modificat	Macheta D1_2016
Electrica Muntenia Nord	≈%	≈%	≈%
Electrica Transilvania Sud	≈%	≈%	≈%
Electrica Transilvania Nord	≈%	≈%	≈%

Diferențele dintre marjele obținute de către consultant și cele obținute prin modificările realizate de către Comisie pot fi explicate prin scăderea mai accentuată a cheltuielilor directe spre deosebire de indirecte, în cazul Electrica Muntenia Nord și Electrica Transilvania Sud, iar, în cazul Electrica Transilvania Sud, prin scăderea mai accentuată a cheltuielilor indirecte față de directe, atunci când au fost operate modificările în model. În ceea ce privește diferențele mai mari dintre procentele observate în macheta *D1. Costuri și Venituri* a anului 2016 și cele obținute în model, în cazul Electrica Transilvania Sud și Electrica Transilvania Nord, acestea ar putea fi explicate de reîncadrarea anumitor cheltuieli din indirecte în directe și/sau din generale în indirecte realizată de către consultant pentru uniformizarea datelor.

În ceea ce privește **alocarea cheltuielilor generale**, Comisia observă că acestea sunt alocate, atât în modelul de cost, cât și în macheta *D1. Costuri și venituri* prin aplicarea unor marje asupra sumei dintre cheltuielile directe și indirecte determinate anterior. Astfel, Comisia a constatat următoarele marje:

Procentul cheltuielilor generale din cele directe si indirecte			
Societate	Model Initial	Model Modificat	Macheta D1_2016
Electrica Muntenia Nord	≈%	≈%	≈%
Electrica Transilvania Sud	≈%	≈%	≈%
Electrica Transilvania Nord	≈%	≈%	≈%

Diferențele dintre marjele obținute de către consultant și cele obținute prin modificările realizate de către Comisie pot fi explicate prin scăderea mai accentuată a cheltuielilor directe și indirecte decât a celor generale, atunci când au fost operate modificările în model. În ceea ce

privește diferențele mai mari dintre procentele observate în macheta *D1. Costuri și Venituri* a anului 2016 și cele obținute în model, în cazul Electrica Transilvania Sud și Electrica Transilvania Nord, ar putea fi explicate de reîncadrarea anumitor cheltuieli din generale în indirecte realizată de către consultant pentru uniformizarea datelor.

În continuare, Comisia a analizat costurile determinate în model pentru serviciul de închiriere stâlpi și costurile aferente exclusiv serviciului de închiriere stâlpi din totalul celor prezentate în rubrica *Alte activități nereglementate* a machetei *D1. Costuri și venituri*.

În acest sens, deoarece nu a putut identifica costurile și veniturile aferente exclusiv serviciului de închiriere stâlpi din totalul celor prezentate în rubrica *Alte activități nereglementate* din macheta *D1. Costuri și venituri*, Comisia a luat în considerare în analiza sa informațiile puse la dispoziție⁵⁸ în acest sens de către părâte. Acestea sunt prezentate în tabelul următor:

Profitabilitate activitate de închiriere stâlpi - date macheta D1_2016				
Societate	Venituri Lei	Cheltuieli Lei	Profit Lei	Marja de profit %
Electrica Muntenia Nord	✂	✂	✂	✂%
Electrica Transilvania Sud	✂	✂	✂	✂%
Electrica Transilvania Nord	✂	✂	✂	✂%

Astfel, din analiza acestor informații se observă că activitatea de închiriere a stâlpilor a fost una foarte profitabilă în anul 2016, cu o marjă aplicată asupra costurilor de ✂%, în cazul Electrica Muntenia Nord, de ✂%, în cazul Electrica Transilvania Sud, și de ✂%, în cazul Electrica Transilvania Nord, marje mult mai mari decât marja luată în considerare în modelul de cost pentru determinarea tarifelor aferente serviciului de închiriere stâlpi pentru anul 2018 (✂%). Marjele acestea au fost obținute în condițiile practicării tarifelor anterioare (aferente prețurilor de Catalog 2015 ale părâtelor) mai mici decât cele propuse reclamantei începând cu 01.04.2018, ceea ce înseamnă că operatorul de infrastructură, per ansamblu, **a putut să-și recupereze costurile, chiar și în condițiile tarifelor de la momentul respectiv.**

În vederea evitării obținerii unei marje de beneficiu peste marja luată în considerare de către consultant, considerată ca fiind rezonabilă, Comisia a aplicat chei de alocare asupra costurilor realizate de către părâte în anul 2016 cu activitatea de închiriere stâlpi (✂lei, în cazul Electrica Muntenia Nord, ✂lei, în cazul Electrica Transilvania Sud, și ✂lei, în cazul Electrica Transilvania Nord), determinate pe baza procentelor veniturilor din închirierea stâlpilor de JT, MT și ÎT din totalul veniturilor de închiriere stâlpi, obținute prin aplicarea tarifelor de la pct. A, la care a adăugat marja de ✂%, obținându-se astfel noi tarife de acces pe stâlpii părâtei.

Noile tarife obținute în urma aplicării cheii de alocare sunt:

Tarife rezultate pe baza costurilor din macheta D1_2016			
Societate	JT	MT	ÎT
	Lei/stâlp/circuit/lună		Lei/km/circuit/lună
Electrica Muntenia Nord	1,94	2,00	12,38
Electrica Transilvania Sud	2,70	3,20	20,78
Electrica Transilvania Nord	1,91	3,76	39,56

⁵⁸ Depuse la dosar de către părâte cu prin adresele înregistrate cu nr.SC-39592/21.11.2018, nr.SC-39590/21.11.2018 și nr.SC-39591/21.11.2018;

- Cu titlu de precizări prealabile, Comisia menționează următoarele:
- tarifele determinate la pct. A, pe baza modelului de cost PwC, sunt obținute prin aplicarea 00 asupra unor costuri care nu au un grad suficient de granularitate care să permită identificarea cu exactitate a costurilor de operare și mentenanță aferente stâlpilor;
 - costurile incluse de către pârâte în activitatea de închiriere a stâlpilor din cadrul altor activități nereglementate din *Macheta D1. Costuri și venituri* au un grad mai mare de subiectivism și se bazează, exclusiv, pe date furnizate de către pârâte;
 - ori de câte ori datele și documentele aflate la dispoziția Comisiei nu au permis identificarea cu exactitate a anumitor elemente de cost, aceasta a acordat pârâtelor beneficiul *in dubio pro reo* și a utilizat datele furnizate de către acestea.

Astfel, constatând că sunt diferențe între tarifele obținute la pct. A și tarifele obținute prin aplicarea de chei de alocare asupra costurilor realizate de către pârâte în anul 2016 cu activitatea de închiriere stâlpi din *Macheta D1. Costuri și venituri* și ținând cont că ambele seturi de date de intrare sunt asumate de către pârâte, iar gradul de relativitate al raportărilor ar trebui să tindă mai degrabă către supradimensionare decât subdimensionare, Comisia consideră că singura modalitate prin care se poate elimina riscul suprarecuperării de costuri este aceea de a utiliza pentru fiecare pârâtă modalitatea care conferă cel mai mult confortul că nivelul de supradimensionare a costurilor este cel mai mic.

Așadar, urmare a verificării suplimentare efectuate, Comisia consideră că, în vederea eliminării unor suprarecuperări de costuri, în cazul Electrica Muntenia Nord, tarifele obținute mai sus ar conduce la recuperarea integrală a costurilor alocate activității de închiriere a stâlpilor, prezentate în *Macheta D1. Costuri și venituri* pentru anul 2016, prin realizarea unor venituri care să acopere aceste costuri cu marja de 12%. Aplicarea tarifelor obținute la pct. A, pe baza modelului PwC, ar conduce la obținerea unei marje de \approx % aplicate costurilor alocate activității de închiriere a stâlpilor din *Macheta D1. Costuri și venituri*, depășind marja de 12% luată în considerare chiar de consultant în modelul de cost și care ar oferi pârâtei o suprarecuperare a costurilor cu activitatea de închiriere stâlpi.

În cazul Electrica Transilvania Sud, aplicarea tarifelor obținute de către Comisie la pct. A, pe baza modelului PwC, ar conduce la obținerea unei marje aplicate costurilor alocate activității de închiriere stâlpi din *Macheta D1. Costuri și venituri* a anului 2016 de \approx %.

În cazul Electrica Transilvania Nord, aplicarea tarifelor obținute de către Comisie la pct. A, pe baza modelului PwC, nu ar conduce la recuperare costurilor alocate activității de închiriere stâlpi din *Macheta D1. Costuri și venituri* a anului 2016, rezultând o marjă a profitabilității de \approx %.

Cu toate acestea, având în vedere că nu se cunosc în detaliu costurile care au fost incluse de către Electrica Transilvania Sud și Electrica Transilvania Nord în macheta *Macheta D1. Costuri și venituri* a anului 2016, Comisia consideră că tarifele determinate la pct. A, pe baza modelului de cost PwC, sunt obținute prin aplicarea marjei de 12% asupra unor costuri care, deși nu au un grad suficient de granularitate care să permită identificarea cu exactitate a costurilor de operare și mentenanță aferente stâlpilor, reflectă cu o mai mare acuratețe costurile efectiv realizate de către cele două pârâte și alocate activității de închiriere stâlpi, decât cele incluse de către pârâte în activitatea de închiriere stâlpi din cadrul altor activități nereglementate din *Macheta D1. Costuri și venituri* și care au un grad mai mare de subiectivism.

În concluzie, Comisia, având în vedere argumentele expuse în soluționarea prezentului litigiu, apreciază că tarifele de acces solicitate de către Electrica Muntenia Nord, Electrica Transilvania Sud și Electrica Transilvania Nord, nu reflectă în mod corect cerințele art. 19 alin. (2) din Legea nr. 159/2016 corelate cu prevederile din legislația specială din domeniul energiei electrice, respectiv cu dispozițiile Ordinului nr. 72/2013, acestea depășind nivelul de referință al tarifelor rezultate în urma analizei Comisiei ca urmare a aplicării metodologiei consultantului PwC și a ajustărilor stabilite de Comisie în cadrul analizei pe fond.

Având în vedere argumentele prezentate, Comisia va lua în considerare tarifele obținute la pct. A în cazul Electrica Transilvania Sud și Electrica Transilvania Nord, iar pentru Electrica Muntenia Nord, în vederea evitării unor suprarecuperări de costuri, pe cele determinate în tabelul anterior.

Astfel, Comisia consideră că tarifele care răspund cerințelor legale și care vor putea fi aplicate de către părâte în relația contractuală cu reclamanta sunt:

Tarife aplicabile			
Societate	JT	MT	ÎT
	Lei/stâlp/circuit/lună		Lei/km/circuit/lună
Electrica Muntenia Nord	1,94	2,00	12,38
Electrica Transilvania Sud	2,66	3,16	20,50
Electrica Transilvania Nord	1,63	3,21	33,70

P.2. Capătul de cerere prin intermediul căruia reclamanta a solicitat Comisiei să oblige părătele „să nu condiționeze acordarea accesului de acceptarea clauzelor contractuale referitoare la penalitățile percepute pentru neîndeplinirea obligațiilor de inventariere și etichetare a circuitelor.”

În susținerea solicitării care face obiectul acestui petit, în cadrul ședinței din data de 6 noiembrie 2018, reclamanta a precizat că valorile stabilite cu titlu de penalități, astfel cum au fost solicitate de către părăte, sunt nerezonabile, considerând că procentul de 8%/zi de întârziere din valoarea ultimei facturi reprezintă un cuantum al penalității foarte mare, care nu se justifică în raport cu importanța obligației de inventariere a cărei neîndeplinire se sancționează. Totodată, reclamanta a învederat faptul că, în opinia sa, scopul introducerii unor clauze contractuale prin intermediul cărora sunt stabilite penalități mari este acela de a masca un refuz al accesului la infrastructură, având în vedere că, în cazul în care nu este îndeplinită obligația de inventariere, părătele trimit notificări prin care somează furnizorul de rețele de comunicații electronice să demonteze rețeaua de pe stâlpii care susțin liniile electrice aeriene.

În replică, părătele au considerat că obligația de inventariere a circuitelor de comunicații electronice este o obligație esențială în vederea încheierii și executării unui contract de acces la infrastructura fizică, nu doar prin raportare la necesitatea facturării în mod corect, dar și în contextul producerii unor accidente care implică cunoașterea furnizorului căruia îi aparțin circuitele instalate. Totodată, părătele au învederat Comisiei faptul că în contractele de acces la infrastructură, încheiate anterior cu reclamanta, nu au fost prevăzute penalități pentru neîndeplinirea obligației de inventariere, motiv pentru care Telekom Romania nu a realizat niciodată inventarierea circuitelor de comunicații electronice. Or, în acest context, părătele apreciază că numai un cuantum suficient de mare al penalităților este în măsură să determine reclamanta să își îndeplinească obligația de inventariere, aspect care ulterior se va reflecta într-o facturare corectă.

În vederea soluționării prezentului petit, Comisia a procedat la analiza clauzelor contractuale ce fac obiectul acestuia. Astfel, în considerarea faptului că prin intermediul acestor clauze părțile stabilesc aspecte aflate în strânsă legătură cu exercitarea de către reclamantă a dreptului de acces la infrastructura deținută de către părătă, drept de acces de care reclamanta beneficia la data introducerii prezentului litigiu, Comisia apreciază că pronunțarea cu privire la acest petit se circumscrie temeiului legal în baza căruia a fost investită, respectiv dispozițiilor art. 19 alin. (7) din Legea nr. 159/2016.

Astfel, pentru aspectele prezentate anterior, Comisia urmează să respingă excepția indamisibilității acestui petit, unită cu fondul în cadrul ședinței din data de 19 iulie 2018.

Din analiza clauzelor contractuale, Comisia a reținut că, prin intermediul acestora, părțile urmăresc stabilirea unor mecanisme prin care să se asigure respectarea de către reclamantă a unor obligații contractuale existente, obligații cu privire la care, conform susținerilor părților, Telekom Romania se află în încălcare. Totodată, deși Telekom Romania a susținut că, în opinia sa, includerea acestor clauze în contractul dintre părți echivalează cu un refuz de acordare a accesului, motiv pentru care a formulat prezenta solicitare pentru a se asigura că părțile nu vor condiționa accesul la infrastructura fizică deținută de către acestea în cazul neîndeplinirii procedurii de inventariere a circuitelor de comunicații electronice, Comisia consideră că poziția reclamantei nu este întemeiată, având în vedere că, atât la data introducerii prezentului litigiu, cât și pe parcursul dezbaterilor, Telekom Romania a beneficiat de acces la infrastructura fizică deținută de către părțile.

Prin urmare, Comisia, având în vedere aspectele reținute anterior, apreciază că solicitarea ce face obiectul acestui petit este neîntemeiată, prin raportare la situația de fapt existentă, și dispune respingerea acesteia în consecință.

**FAȚĂ DE CONSIDERENȚELE PREZENTATE MAI SUS,
PREȘEDINTELE AUTORITĂȚII NAȚIONALE PENTRU ADMINISTRARE ȘI
REGLEMENTARE ÎN COMUNICAȚII DECIDE:**

P.1. Admite capătul de cerere având ca obiect solicitarea Telekom Romania privind stabilirea tarifelor de acces la infrastructura fizică deținută de către Electrica Muntenia Nord, Electrica Transilvania Nord și Electrica Transilvania Sud, ținând cont de principiile specifice unei metodologii de calcul al tarifelor pentru accesul la infrastructura fizică și stabilește următoarele tarife:

- pentru relația contractuală cu Electrica Muntenia Nord - un tarif **în cuantum de 1,94 Lei/stâlp/circuit/lună** pentru utilizarea temporară a stâlpilor de susținere a liniilor electrice aeriene de distribuție de **joasă tensiune**, un tarif **în cuantum de 2,00 Lei/stâlp/circuit/lună** pentru utilizarea temporară a stâlpilor de susținere a liniilor electrice aeriene de distribuție de **medie tensiune** și un tarif **în cuantum de 12,38 Lei/km/circuit/lună** pentru utilizarea temporară a stâlpilor de susținere a liniilor electrice aeriene de distribuție de **înaltă tensiune**;
- pentru relația contractuală cu Electrica Transilvania Sud - un tarif **în cuantum de 2,66 Lei/stâlp/circuit/lună** pentru utilizarea temporară a stâlpilor de susținere a liniilor electrice aeriene de distribuție de **joasă tensiune**, un tarif **în cuantum de 3,16 Lei/stâlp/circuit/lună** pentru utilizarea temporară a stâlpilor de susținere a liniilor electrice aeriene de distribuție de **medie tensiune** și un tarif **în cuantum de 20,50 Lei/km/circuit/lună** pentru utilizarea temporară a stâlpilor de susținere a liniilor electrice aeriene de distribuție de **înaltă tensiune**;
- pentru relația contractuală cu Electrica Transilvania Nord - un tarif **în cuantum de 1,63 Lei/stâlp/circuit/lună** pentru utilizarea temporară a stâlpilor de susținere a liniilor electrice aeriene de distribuție de **joasă tensiune**, un tarif **în cuantum de 3,21 Lei/stâlp/circuit/lună** pentru utilizarea temporară a stâlpilor de susținere a liniilor electrice aeriene de distribuție de **medie tensiune** și un tarif **în cuantum de 33,70 Lei/km/circuit/lună** pentru utilizarea temporară a stâlpilor de susținere a liniilor electrice aeriene de distribuție de **înaltă tensiune**.

P.2. Respinge ca neîntemeiat capătul de cerere având ca obiect solicitarea Telekom Romania privind obligarea părâtelor „să nu condiționeze acordarea accesului de acceptarea clauzelor contractuale referitoare la penalitățile percepute pentru neîndeplinirea obligațiilor de inventariere și etichetare a circuitelor.”

Prezenta decizie este obligatorie, se comunică părților și se publică pe pagina de internet a Autorității Naționale pentru Administrare și Reglementare în Comunicații, cu respectarea principiului confidențialității.

Prezenta decizie constituie act administrativ-jurisdicțional, putând fi atacată în contencios administrativ, la Curtea de Apel București, în termen de 30 de zile de la comunicare, fără parcurgerea procedurii prealabile prevăzute la art. 7 din Legea contenciosului administrativ nr. 554/2004, cu modificările și completările ulterioare.

**PREȘEDINTE,
Vlad Ștefan STOICA**

București, 13.11.2020

Nr.1177